

Årsberättelse 2020

Programnämnd samhällsbyggnad, egen verksamhet

Beslutad av Programnämnd samhällsbyggnad, den 4 mars 2021, § 41

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	6
2.3 Förväntad utveckling	7
3. Sammanfattande iakttagelser.....	9
4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål	12
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	13
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	18
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	21
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	25
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	32
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	38
5 Analysunderlag – ekonomi.....	42
5.1 Enheternas ekonomiska resultat	42
5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	49
5.3 Investeringar	50
6. Fem år i sammandrag.....	56
7. Indikatorlista.....	57
8. Bilagor.....	59
8.1 Begäran överförda medel.....	59

1. Förslag till beslut

Nämndens målresultat är fortsatt högt. Verksamhetens förutsättningar för att utföra grunduppdrag har inte påverkats av Coronapandemin. Vissa utvecklingsprojekt har fått sämre fart under pandemin, dels pga att t ex vissa dialoger har fått vila då de ej har kunnat genomföras i ordinarie form och där digital metod inte har varit bäst lämpat. Vissa utvecklingsprojekt har fått ett något längre genomförandetid med anledning av att vissa konsultutredningar försenats. En positiv effekt som identifierats under året är att nyttjandet av natur- och kulturresevat och de stugor som nämnden har tillgängliggjort i Kilsbergen har ökat markant. Nämndens verksamhet har tagit ansvar för medarbetarnas arbetsmiljö under pandemin och har tillgodosett medarbetarna med hemma-kit och kontorsstolar för att skapa goda förutsättningar för fysisk arbetsmiljö och säkerställt den psykosociala arbetsmiljön genom digitala avstämningar och avstämningar utomhus i enlighet med nationella rekommendationer. Nämndens största utmaningar är att minska kostnaderna för färdtjänsten, förtydliga investeringsplanernas koppling gentemot politiska mål och att förbättra kopplingen mellan ambitioner och drift inom investeringsprocessen.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet redovisar vid bokslut 2020 en budgetavvikelse om -6,3 mnkr. Den negativa avvikelsen hänförs i sin helhet till kollektivtrafiken (-18 mnkr), var färdtjänsten har den största avvikelsen (-16,7 mnkr). Den negativa avvikelsen inom kollektivtrafiken minskas något på grund av den positiva avvikelsen inom Mark (+ 4,2 mnkr) och Stadsbyggnad (+ 7,5 mnkr). Inom Mark redovisar enbart Naturvården och Markreserven negativa budgetavvikelser. Stadsbyggnads positiva budgetavvikelse om + 7,5 mnkr hänförs till lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster inom de olika verksamhetsområdena samt outnyttjade reserver inom ledningens budget.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har vid bokslut 2020 ett totalt investeringsanslag som uppgår till 236 mnkr exklusive exploateringsinvesteringar varav 212 mnkr är överförda medel från 2019. Vid bokslut 2020 har 89,6 mnkr nyttjas vilket motsvarar 38 procent av det totala investeringsanslaget för 2020. Under 2020 har ett arbete pågått med att revidera investeringsbudgeten inom hela programområde Samhällsbyggnad var investeringsbudgeten har reducerats från 421 mnkr exklusive exploateringsinvesteringar.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet bedömer att åtgärder som föreslagits för hantering av det generella effektiviseringskravet har gett den önskad effekten under året. Dock bedöms inte det tilldelade effektiviseringskravet avseende inköp kunna hanteras och generera de effekter som uppdraget syftade till och därmed har andra åtgärder vidtagits som givit den önskade effekten.

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag till Programnämnd samhällsbyggnad

1. Programnämnd samhällsbyggnad fastställer Årsberättelse 2020.
2. Årsberättelsen överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.
3. Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet anholder om att av 2020 investeringsbudget (inkl. överförda medel från 2019 och tidigare) för trafik- och miljöinvesteringar överföra 61 999 tkr till 2021 samt att 1 494 tkr flyttas fram till 2023 och 2024.
4. Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet anholder om att av 2020 investeringsbudget (inkl. överförda medel från 2019 och tidigare) för fastighetsinvesteringar överföra 33 443 tkr till 2021.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat

Nämndens uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet redovisar vid bokslut 2020 ett underskott om -6,3 mnkr som i sin helhet hänförs till kollektivtrafiken, var färdtjänsten redovisar den största avvikelsen om -16,7 mnkr. Det negativa inom kollektivtrafiken minskas dock av de övriga driftsdelar inom den egna verksamheten som båda redovisar positiva avvikelser vid bokslut 2020. Markverksamheten redovisar ett en positiv avvikelse om +4,2 mnkr, vilket till största hänförs lägre underhållskostnader för fastigheter samt att intäkterna för arrenden är högre än budgeterat då alla tänkta tomtförsäljningarna inte har genomförts under 2020. Stadsbyggnad redovisar en positiv avvikelse om +7,5 mnkr vilket hänförs till lägre personalkostnader på grund av vakanser, glapp mellan rekrytering och avslut på tjänster samt föräldraledigheter. Stadsbyggnad har även under lägre kostnader för kurser och konferenser samt resor och konferenser till följd av Coronapandemin.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet fortsätter arbetet tillsammans med Region Örebro län (RÖL) för att se över kostnaderna kopplat till kollektivtrafiken, med fokus på färdtjänst, för att minska kostnaderna. Under hösten har den egna verksamheten upphandlat konsulter som har genomfört en extern granskning av kollektivtrafiken och återkopplat med rekommendationer för fortsatt arbete för att minska kostnaden för främst färdtjänsten. Utfallet för kollektivtrafiken är under året lägre jämfört med 2019 var effekten av Coronapandemin har enligt uppgifter från RÖL inneburit en kostnadsminskning med 6,8 mnkr, varav 6,7 mnkr hänförs till färdtjänsten. Trots kostnadsminskningen på totalen mellan 2019 och 2020 har kostnad per resa ökat med 24 procent. Det är fortsatt viktigt för nämnden att aktivt och kontinuerligt arbeta med och sträva efter åtgärder som minskar kostnaderna inom färdtjänstverksamheten.

Under året har investeringsprogrammen bantats och reviderats kraftfullt inom de skattefinansierade delarna. Detta för att objekten samlat ska rymmas inom de ramutrymme för driftskostnadskonsekvenser som är fastslaget. Under året har ett arbete utförts inom investeringsprocessen för att både skapa en mer tydlig process för framtagande av och prioritering bland objekt till investeringsprogrammet. Ett årshjul och ett beskrivet systematiskt arbetssätt är framtaget. Rutinen genomförs skarpt första gången inför investeringsprogram till budget 2022. Det görs även ett arbete för att åstadkomma en ökad ekonomisk styrning i genomförande av investeringsprojekt. Tillsammans viktiga steg för att åstadkomma en kvalitativ investeringsprocess med fokus på god ekonomisk hushållning och styrning. Kopplingen mellan investering och drift samt ambitioner för drift av allmän plats behöver fortsätta utvecklas.

Nämnden bidrar i stor utsträckning till de målområden som är definierade i ÖSB. Detta trots att ett ekonomiskt tufft läge krävt mycket strategiska resurser för genomlysning av ekonomi och framtagande av ekonomiska beslutsunderlag. Utöver det har strategiska resurser arbetat med handlingsplaner och riskanalyser för hantering

av Coronapandemin. Det påverkar nämndens förmåga att genomföra andra förändringar för att öka måluppfyllelsen.

Programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet är en drivande motor i samhällsbyggnadsprocessen utifrån bland annat översiktlig planering, strategiska markköp, markanvisning och strategisk trafikplanering. Samordningen med tekniska nämnden, miljönämnden, kultur- och fritidsnämnderna är väldigt viktig för att omsätta samhällsbyggnadsprocessen i praktiken. Programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet skapar förutsättningar för god bostadsförsörjning och arbetsplatsförsörjning genom arbetet med proaktiv översiktlig planering. För att säkra detta pågår ett flertal planprogram och utvecklingsförslag, bland annat för Brickebacken, Holmen, Tybbleängen och Stora Hyddan. Generellt är planberedskapen inom den översiktliga planering god, men ett fortsatt intensivt och kontinuerligt arbete krävs för att säkra den framtida försörjningen av byggbar mark för bostäder, verksamheter och samhällsservice. I det kontinuerliga bostadsförsörjningsarbetet analyseras bostadsmarknadens utveckling och åtgärder identifieras för att tillmötesgå de behov som finns på bostadsmarknaden avseende exempelvis olika målgruppers behov och fördelningen av bostäders upplåtelseformer, typer och storlekar. Detta sker bland annat genom aktivt urval i markanvisningsprocessen.

Det systematiska arbetet kring arbetsplatsförsörjning behöver framöver utvecklas, till en mer likartad hantering som för bostadsförsörjningen. Det handlar om att analysera kommande behov utifrån utveckling och trender. På så vis kan nämndens verksamhet säkerställa att det även i framtiden finns byggklar mark för rätt behov och för alla typer av etableringsförfrågningar. Planreserven för verksamhetsmark för större etableringar har förbättrats under 2020 då detaljplanen för Västra Pilängens norra del vunnit laga kraft. Under det kommande året börjar markanvisningar i Bettorp och Palmbohult.

För att säkra framtida planreserv på lång sikt krävs att förvärv görs för att fylla på markreserven i den takt som den exploateras och säljs. Några markförvärv har gjorts under året och det finns pågående förhandlingar med flera fastighetsägare.

Trygghetsperspektivet inom stadsplanering har ökat men behöver förbättras ytterligare. Ett exempel på hur det förbättrade arbetet bedrivs är att nämndens verksamhet under året har påbörjat samverkansarbete med akademien för detta. Flera utvecklingsprojekt med trygghetsfokus pågår, t ex Järntorget där kunskapsutbyte äger rum tillsammans med bland annat akademien inom artificiell intelligens (AI) och kriminologi. Tjänstemannaorganisationen behöver fördjupa arbetet med social hållbarhet med fokus på trygghet för alla.

Verksamhetens arbete med att skapa förutsättningar för fler att kunna ta del av naturupplevelser och närliggande turismmöjligheter har gett effekt under året. Flera gröna mötesplatser skapas under 2020. Båda platser har fokus på lekfull rörelseglädje och fantasi, med bland annat låghöjdsbanor, käpphästbana och kojbyggen. Miljöerna byggs för att vara flexibla och ”okodade” för att kännas välkomnande för både tjejer och killar, yngre och äldre. Erfarenheten från VOX-parken och Varbergaskogen är att spännande, karaktärsfulla och utmanande lekmiljöer blir populära utflyktsmål för familjer och pedagogiska verksamheter.

För att minska klimatpåverkan arbetar trafikverksamheten med nudging (beteendepåverkan). En vintercyklingskampanj genomfördes under vintern med bra utfall. Under året har det varit svårt att se om de olika insatserna har haft inverkan på

val av färdmedel då Coronapandemin inneburit att fler har arbetat hemifrån och heller inte rört sig ute i samhället lika mycket som vanligtvis.

När Örebro växer kan det innebära stora förändringar i befintliga stadsmiljöer. Det är fler boenden, aktörer och trafikanter som ska dela på samma yta. Det ställer krav på verksamheten om tydligare kommunikation gentemot olika målgrupper för att skapa förståelse för de förändringar som behöver ske för att åstadkomma ett Örebro som är hållbart utifrån miljö-, framkomlighets- och attraktivitetsperspektiv. Ett antal investeringar pågår för att möta detta. Investeringsutrymmet har dock minskat och en hårdare prioritering av vilka investeringar som ska genomföras behöver framöver göras. Avvägningar mellan investeringar för hållbar utveckling och måluppfyllelse å ena sidan och underhåll för vidmakthålla tekniska anläggningars funktion å andra sidan kommer att vara tuffare.

För att örebroare och aktörer ska känna en djupare delaktighet i stadsutvecklingen är det viktigt att fortsätta testa olika metoder för dialoger och vara tydlig med vad målgrupperna kan påverka och hur återkoppling kommer att ske. Metoder för dialog med barn och unga behöver fortsätta utvecklas för att stärka deras deltagande i samhällsbyggnadsprocessen.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin har inte påverkat verksamheterna i större utsträckning, och inte utifrån förutsättningarna utföra grunduppdraget. Däremot har vissa enstaka verksamhetsutvecklingsuppdrag fått vila, dels på grund av att vissa funktioner har varit utlånade till Örebro kommuns centrala stab som arbetat med att hantera Coronapandemin. Geodataverksamheten har arbetat dedikerat utifrån det stöd som kommunens krisledningsstab behövt. Verksamheten har stöttat både programområde Barn och utbildning och programområde Social välfärd med att förenkla planering genom geografisk informationsredovisning och karttjänster. Bland annat för uppföljning av smittspridning i verksamheten och i kommunen i stort. Nämnden har varit lyhörda för näringslivets behov under rådande pandemi och vidtagit flera åtgärder som till exempel tillfälliga lokalyressubventioner för att underlätta den ekonomiska situation som flera av näringslivsaktörerna hamnade i under Coronapandemin. Under våren och sommaren 2020 noterades en ökning av närvaro i de kommunala natur- och kulturreservaten, denna ökning har fortsatt under hösten. Fler målgrupper hittade reservaten och använde sig av Naturkartan. En effekt som kan härledas till Coronapandemin. Bokningarna av de övernattningsstugor som Naturvården tillgängliggjort ökade från ca 60 år 2019 till ca 350 år 2020. I ett led att minska smittspridningen beslutade verksamheten att stänga de raststugor som finns i naturreservaten sedan de nationella restriktionerna kom i december 2020.

Det förekommer fortfarande en obalans mellan budget och kostnader i färdtjänstekonomin. Nämndens verksamhet arbetar tillsammans med Region Örebro Län för att kostnaderna ska minska. Nytt avtal och två genomlysningar, en initierad från Regionen och en från Örebro kommun, är positiva iakttagelser, men arbetet måste fortsatt vara intensivt och prioriterat för att resultat ska uppnås. Resultatet blev bättre än förväntat med anledning av minskat resande under Coronapandemin.

Befolkningsökningen 2020 blev mycket lägre än prognosen även den reviderade prognosen inför delår 2, detta bedöms bero på pandemin som innebar minskad inflyttning på grund dels minskad migration och dels även att universitetsstudenter kom att studera på distans.

Bostadsbyggandet har under 2020 tagit fart igen och antal bygglov och startbesked har ökat gentemot året innan.

En positiv händelse är att Hästhagens bryggbad färdigställdes, vilket främjar jämlika livs- och uppväxtvillkor för vuxna liksom barn i Örebro.

Markanvisning av bostadsområdet Tamarinden gjordes under första delen av 2020 under parollen: Tamarinden – där människor möts och husen delar energi. Samarbetet mellan Örebro kommun, Öbo och E.ON med att skapa Sveriges första bostadsområde med energidelning har därmed kommit närmre sin genomförandefas.

Under året har en vägledning för hur jordbruksmark ska hanteras i fysisk planering och byggande arbetats fram. Vägledningen planeras bli färdig under våren 2021 och arbetas därefter in i översiktsplanen genom kommande planeringsstrategin. Detta förenklar och förtydligar förutsättningarna för byggnation på jordbruksmark. 2020 tog nämndens verksamhet emot fler sommarjobbare än tidigare (80 personer istället för tio personer) och försåg dem med arbetsuppgifter i Kilsbergen, i naturreservaten och på annan kommunal mark.

Avtal har tecknats med ÖBO omsorg som genomför kartläggning av de egna de egna fastigheternas energieffektiviseringspotential. Lista har framtagits med vilka fastigheter som har störst potential för energieffektivisering och tre objekt har kartlagts grundligt i en första pilotutredning.

2.3 Förväntad utveckling

2020 präglades till stor del av Coronapandemin. Nämndens verksamheter har kunnat utföra sina grunduppdrag utan större påverkan. Störst påverkan har varit utifrån arbetsmiljö för medarbetare. Pandemin avslutades inte med årsskiftet 2020/2021 utan förväntas fortsätta påverka nämndens verksamheter under i första hand våren 2021. Kontinuerlig översyn av verksamheternas kontinuitets- och omfallsplanering görs och likaså täta kontakter för att säkerställa en fortsatt god arbetsmiljö för medarbetarna som fortsätter att arbeta hemifrån enligt nationella restriktioner. Den nya, tillfälliga, pandemilagen bedöms inte påverka nämndens verksamhet i större utsträckning. Men pandemins konsekvenser och effekter på samhället, och Stadsbyggnads grunduppdrag ses över utifrån ett långsiktigt perspektiv.

Befolkningsökningen under 2020 blev betydligt mindre än befolkningsökningen de senaste åren. De restriktioner som pandemin resulterat i innebär begränsade förutsättningar för att resa till och från andra länder och stor del av undervisning på universitet har bedrivits och fortsätter bedrivas via distans. Dessa två faktorer har betytt att befolkningsökningstakten har minskat. Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet planerar för en långsiktighet och framgent kommer staden att växa. Framtida befolkningsprognoser är osäkra och det är för tidigt att dra långtgående slutsatser av isolerade siffror för 2020.

Däremot ökade takten av påbörjade bostäder till ca 1 620 bostäder per år under 2020. Det går alltså hittills inte att se någon inbromsningseffekt i byggandet på grund av Corona. Prognoserna på längre sikt är dock mer osäkra. Det finns en fortsatt hög efterfrågan på mark för etableringar av verksamheter, vilket är positivt för tillskapandet av fler arbetsplatser nu och på sikt. För att bidra till Örebros fortsatta utveckling är det viktigt att nämnden och dess verksamhet fortsätter arbetet med att

stärka kommunens tillväxt som stad och bidra till förutsättningar för ekonomisk återhämtning genom att attrahera företag att etablera sig som kan skapa arbetstillfällen, erbjuda bostäder för människor som önskar bosätta sig och leva i vår stad under livets olika skeden.

Samtidigt som Örebro har en fortsatt tillväxt har vi även ett tuffare ekonomiskt läge. Det innebär att vi behöver arbeta fokuserat med att hitta smartare arbetsätt som kan möjliggöra för att klara grunduppdrag samtidigt som utveckling behöver kunna ske. Utvecklingen behöver ske för att Örebro ska kunna utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt.

Utvecklingen av investeringsprocessen och att bättre planering inför genomförande samt bättre ekonomisk styrning under genomförandet fortsätter. I takt med att driftskostnaderna ökar behöver det finnas en medveten strategi för balansen mellan ambitionsnivåer avseende kvalitet och utveckling. Det handlar om att, med tilldelade budgetmedel samt årliga budgetreduceringar, hantera investeringar och drift i en växande kommun, både utifrån ökad yta och demografiutveckling. För att skapa en långsiktig hållbar infrastruktur är införandet av Bus Rapid Transit (BRT) en viktig uppgift, införandet av den första etappen ska påbörjas under 2021.

Under året kommer Stadsbyggnad fördjupa sig och utveckla arbetet med social hållbarhet kopplat till den fysiska planeringen. Att skapa struktur och planering för djupare dialoger med medborgare, civila samhället, akademien, näringsliv och andra aktörer ska också fortsätta. Dialoger bidrar till att vi gemensamt skapar det samhälle som vi i Örebro vill ha. Vi hoppas under året att kunna återgå till fysiska dialoger med våra viktigaste aktörer.

Innovation är en betydande del av arbetsformerna inom Stadsbyggnad. Innovation handlar om att åstadkomma ständiga förbättringar i vardagen, deltagande och drivande i utveckling samt att våga testa. Genom ständiga förbättringar av arbetsmoment och förhållningssätt till varandra kan en successiv utveckling ske. För att få en stark innovationskraft, och därigenom uppnå effektivitet och ökad servicegivning, behöver förhållningssättet genomsyra verksamheten. Ett sådant arbete pågår och utgår från det framtagna tillits- och kulturprogrammet. Under 2019 blev Stadsbyggnads värdegrundsarbete om tillit och kultur färdigställt. Tillits- och kulturprogrammet syftar till att skapa en gemensam bild av förvaltningens värdegrund samt en röd tråd och en samsyn i Stadsbyggnads interna utveckling. Programmet har föregåtts av ett internt utvecklingsarbete som pågått under flera år. Målet är trygga, engagerade och modiga chefer och medarbetare. Detta ska leda till en fortsatt hög produktionsnivå med god kvalitet och hög arbetsglädje. Under 2021 kommer Tillits- och kulturprogrammet att implementeras i enheternas arbetsplaner tillsammans med en färdplan inom våra olika innovationsområden.

Digitaliserade arbetsätt och verktyg är både en utmaning att genomföra och en möjlighet genom att det skapar förutsättningar för ökad effektivitet och transparens. Det kan bidra till ökad transparens genom t ex visualisering, öppna data, ökad trygghet i stadsmiljön, och effektiva infrastrukturlösningar. Det pågående digitaliseringsarbetet, utvecklandet av arbetsätt och verktyg syftar till att bidra till en smart och digital stad som kommer att bidra till högre nytta för Örebro kommuns förvaltningar, Örebros medborgare, besökare, näringsliv och aktörer.

Under 2021 förväntas kommunfullmäktige ta ett inriktningsbeslut om en ny organisationsstruktur för kommunens verksamhet. Utifrån det beslut som fattas kommer förvaltningen att börja arbeta med en implementering för detta under året.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finns inom varje målområde.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbete med Örebrokompaniet och andra delar av Örebro kommun utifrån projektet om Meningsfull sommar ("hemester") • Dialogen med fritidsgårdar och sommar i Vivalla gav bra input till planen för Öknaskogens entré och planen anpassades utifrån synpunkterna. • Arbetet med BRT har kommit långt och första delsträckan börjat projekteras. Projektet väcker uppmärksamhet både nationellt och internationellt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete med framtagande av indikatorer som analyseras i samarbete med andra delar av kommunen för att stärka underlag till utveckling • Fortsatt arbete med att utveckla investeringsplaneringen och tydliggöra kopplingen gentemot Örebro kommuns målområden • Fokus på arbetet med arbetsplatsförsörjning • Vidareutveckling av samverkansformer baserade på arbetet som genomfördes inom ramen för Meningsfull sommar 2020.
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt mycket stort intresse för verksamhetsetableringar • Erbjudit feriearbete till 70 personer fler än föregående år • Projektet <i>Vi ger arkitekten makten</i> byggstartades under 2020 	<ul style="list-style-type: none"> • Färdigställa riktlinjer för friyta
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Många hemestrade och nämnden bidrog till en meningsfull sommar på fler olika sätt, tex. genom att ta fram korta filmer till sociala medier så örebroarna fann nya smultronplatser i sin egen kommun. • Sökningarna på Varbergaskogen ökade med 1300 procent 2020 jämfört med året innan. Sökningarna på naturkartan ökade med 	<ul style="list-style-type: none"> • Genomföra uppföljning och utvärdering av Varbergaskogens lekmiljöer för att dra lärdomar inför framtida projekt. • Bli mer strategiska i att utveckla gröna mötesplatser och göra en framtidsplan.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	<p>172% och bokningarna i av stugorna kring Gårdsjötorp ökade med 480% under sommaren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stadsbyggnad har under året byggt upp ett aktivt samarbete med kriminologiprogrammet på Örebro universitet. 	
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Flera markförvärv har gjorts under året • Bevis på att våra gröna mötesplatser är attraktiva kom under året då många valde att ses utomhus pga pandemin. Dels genom ökningen av sökningar på Varbergaskogen på 1300%. Men också bekräftelsen att besöken vid Varbergaskogen och Rävången ökade med 150%. • Arbetet med genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT) tillsammans med Region Örebro län har under året varit aktivt och tagit stora steg framåt. • Takten av påbörjade bostäder ökade till ca 1 500 bostäder per år. • Antalet nya bostäder som ska produceras på såld mark var högre 2020 än de senaste åren. Detsamma gäller antalet sålda tomter till småhus och flerbostadshus samt byggklara småhustomter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetet med att utveckla metoder för att skapa jämlika livsmiljöer i Örebro kommun behöver fortsätta att utvecklas och bli mer konkret
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	<ul style="list-style-type: none"> • Restaurering av ängar och betesmarker resulterar i många livsmiljöer för våra arter. • Arbetet med vandringshinder har intensifierats och två är borttagna i Kilsbergen, vilket gör att fiskarna kan komma till tex. Gårdsjön. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta mer med pollineringsprojekt för att gynna pollinere. • Komma igång med sångfågeln landskap för att gynna arter kopplat till skogar. • Framtagande av en strategi för naturvård och friluftsliv

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Hållbara och resurseffektiva Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Förbättrat HME • Fokus på arbetsmiljö i hemmet maa pandemin • Förbättrat samarbete med Region Örebro Län för att minska kostnaderna för färdtjänst 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete med investeringsprogrammet, kopplingen mellan ambitioner och drift • Fortsatt samarbete med Region Örebro Län för att minska kostnaderna för färdtjänst • Fortsätta arbetet med att identifiera, synliggöra och presentera effekten av volymförändringar i nämnderna till följd av den växande kommunen

4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- utfall för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat grunduppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

För att örebroare ska kunna leva i sin fulla kraft behöver det finnas tillgång och förutsättningar för bostäder och arbetstillfällen i Örebro, i tätorter och på landsbygd. Det ska även finnas förutsättningar för att kunna leva och bo under livets alla skeden. Nämndens verksamheter arbetar kontinuerligt med detta genom uppföljning och följduppdrag från översiktsplanen. Därutöver ett kontinuerligt arbete med bostadsförsörjningen i kommunen genom att analysera och följa upp byggnation, befolkningsutveckling, specifika målgruppers behov mm och föreslå åtgärder. Under året pågår arbete med ett flertal planprogram och utvecklingsförslag som syftar till att skapa planberedskap för fler att säkra den långsiktiga bostadsförsörjningen och arbetsplatsbehovet i kommunen, samt verka för att en sammanhållen stadsväv. De åtgärder som föreslås utifrån kontinuerliga analyser genomförs i ett utvecklat samarbete med flera nämnder inom kommunorganisationen och andra aktörer.

För att förbättra förutsättningarna för att en mångfald av kulturmiljöer bevaras och utvecklas i kommunen har ett fördjupat kunskapsunderlag om kulturmiljöer på landsbygden tagits fram under året. Syftet har varit att identifiera de kulturmiljövärden som finns i utpekade landsbygdsområden i kommunens översiktsplan och öka kunskapen om det byggda kulturarvet och landskapet för att värden i kulturlandskapet tas till vara i den fysiska planeringen.

I ett växande Örebro ska byggandet av bostäder, verksamheter och samhällsfastigheter motsvara befolkningsökningen och näringslivets behov. För att säkerställa detta på ett strategiskt vis behöver nämndens verksamheter systematiskt arbeta med arbetsplatsförsörjning på samma vis som verksamheten arbetar med bostadsförsörjning. Det handlar om att analysera kommande behov utifrån att systematiskt följa upp utveckling och trender. På så vis kan nämndens verksamhet säkerställa att det i framtiden finns byggklar mark för rätt behov. Under slutet av 2020 påbörjades ett arbete kring arbetsplatsförsörjning, detta kommer att fortsätta ta form under 2021.

Flera investeringar pågår. Kvaliteten på investeringsplaneringen och investeringsprocessen blir kontinuerligt bättre, och har under året förbättrats väsentligt. Kopplingen mellan investering och drift samt ambitioner för drift av allmän plats behöver fortsätta utvecklas.

Nämnden har sedan flera år arbetat aktivt på innovativa arbetsformer med digitala förtecken. Ett område som är av intresse att fortsätta utveckla är att bygga upp en IoT-plattform (Internet of Things). En sådan plattform skulle skapa förutsättningar för hela kommunkoncernen att se och dela data för bättre analys som skapar helhetsperspektiv och samordning. Vidare skapar det också förutsättningar för öppna data vilket skulle gynna näringslivet, fastighetsaktörer mfl.

Nämndens verksamheter bidrar vidare till målområdet genom arbetet med att fortsätta skapa förutsättningar för ett tillgängligt kultur- och fritidsliv som skapar utrymme för utveckling och ett socialt sammanhang. Ett samarbete mellan primärt Tekniska förvaltningen och Stadsbyggnad har resulterat i flera insatser för att tillgängliggöra naturområden för människor i olika åldrar att kunna mötas förutsättningslöst. Tillgänglighetssamordningen inom programområdet verkar både inom programområdet men också till viss del för hela kommunorganisationen.

Under 2020 har gångstrategin antagits. Styrdokumentet skapar bra förutsättningar för nämndens systematiska arbete med att förbättra för gångtrafikanterna när det gäller funktion, tillgänglighet och trygghet.

Verksamhetens arbete med att skapa förutsättningar för fler att kunna ta del av naturupplevelser och närliggande turismmöjligheter har gett effekt under året. Inför sommaren 2020 samarbetade Naturvården tillsammans med Örebrokompaniet och andra delar av Örebro kommun i ett tillfälligt projekt om Meningsfull sommar ("hemester") i om pandemin. Syftet var att lyfta fram alla goda orsaker till att semestra i Örebro och lyfta fram Örebros attraktivitet. Detta bidrog till att fler rörde sig runt om i Örebros naturområden och för att stärka det lokala näringslivet. Samarbetsformerna fortsatte in under hösten 2020. Flera samverkansforum har initierats, bland annat av Naturvården, som även är nämndöverskridande.

Örebroarnas förutsättningar för delaktighet i Örebros utveckling har varit goda under året, ett flertal dialoger har genomförts, i olika former och riktade till olika målgrupper. De riktade dialogerna inom t ex naturvården och trafik har visat sig vara lyckade metoder för att pröva teorier och få delaktighet vilket i vissa fall har inneburit en reviderad riktning från verksamheten. Försättningsvis är det viktigt att fortsätta testa olika metoder för dialoger och vara tydlig med vad målgrupperna kan påverka och hur återkoppling kommer att ske. Metoder för dialog med barn och unga ska fortsätta utvecklas för att stärka deras deltagande i samhällsbyggnadsprocessen. Under 2020 genomfördes besök i skolklasser i årskurs 6 på Briceskolan för att involvera barnen, dess anhöriga och kommunicera planprogrammet för Brickebacken samt för att uppmuntra klasserna att lämna gemensamma synpunkter på planprogrammets förslag.

Nämnden har varit lyhörda för näringslivets behov under rådande pandemi och vidtagit flera åtgärder som t ex tillfälliga lokalyressubventioner för att underlätta den ekonomiska situation som flera av näringslivsaktörerna hamnade i under Coronapandemin. På så sätt bidrar nämnden till Örebro fortsätter ha ett välmående näringsliv som främjar en attraktiv och pulserande kommun med arbetstillfällen.

För att bidra till fler att ska kunna ta sitt första steg mot arbetslivet har verksamheten i år utökat och erbjudit fler feriearbetstillfällen än tidigare år (80 stycken jämfört med tio stycken föregående år).

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Samarbete med Örebrokompaniet och andra delar av Örebro kommun utifrån projektet om Meningsfull sommar ("hemester") • Dialogen med fritidsgårdar och sommar i Vivalla gav bra input till planen för Öknaskogens entré och planen anpassades utifrån synpunkterna. • Arbetet med BRT har kommit långt och första delsträckan börjat projekteras. Projektet väcker uppmärksamhet både nationellt och internationellt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete med framtagande av indikatorer som analyseras i samarbete med andra delar av kommunen för att stärka underlag till utveckling • Fortsatt arbete med att utveckla investeringsplaneringen och tydliggöra kopplingen gentemot Örebro kommuns målområden • Fokus på arbetet med arbetsplatsförsörjning • Vidareutveckling av samverkansformer baserade på arbetet som genomfördes inom ramen för Meningsfull sommar 2020.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Antal genomförda dialoger (nytt mått, mätihistorik saknas)	-	18	55	Mäta
Kommentarer till indikatorernas utfall				
<p>Genomförda medborgardialoger: Under året har ett stort antal dialoger med medborgare genomförts i olika former. Bland annat har dialog i Vivalla om Öknaskogens entré genomförts, inklusive med fritidsgårdar och Sommar Vivalla (ÖBO). Öknaskogens entré ska omvandlas, det är ett projekt mellan Stadsbyggnads naturvårdsenhet och tekniska förvaltningens parkenhet. Dialogen resulterade i en viss ändring i innehåll i den planerade entrén efter att ha mottagit medborgarnas synpunkter och information. Därutöver har dialoger kring planprogram för Brickebacken, Äventyrsstigen i Brickebacken, Djurkyrkogården och kring skog och naturreservat hållits. Årlig dialog med Cykelrådet har ägt rum, i år har den dialogen varit digital med anledning av rådande pandemi. Två större dialoger angående planprogram har genomförts</p>				

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål**KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

Inriktningar:

- Örebro kommuns verksamheter ska arbeta för att bryta isolering, stärka gemenskap och verka för ökad inkludering.

Nämndens åtagande: Det ska finnas tillgång och förutsättningar för bostäder i Örebro, i tätorter och på landsbygd. Förutsättningarna för att kunna leva och bo under livets alla skeden ska förbättras. Arbetet ska ske utifrån ställningstaganden som finns i översiktsplanen.

Status: Pågående. Under 2020 påbörjades arbetet med t ex vägledning för jordbruksmark vilket färdigställs under 2021.

Nämndens åtagande: Offentliga miljöer ska vara tillgängliga. De offentliga miljöerna ska vara till för alla, oavsett ålder och funktionsnedsättning. Tillgängliga offentliga miljöer bidrar till att bryta isolering, stärka gemenskap och verka för ökad inkludering. Utvecklingen sker i enlighet med kommunens tillgänglighetsstrategi.

Status: Pågående. Arbetet med att färdigställa en upprustning av Teaterplan pågår och beräknas bli klart under våren 2021.

Nämndens åtagande: Mötesplatser ska tillskapas. I takt med att Örebro växer är det viktigt att mötesplatser så som parker, naturreservat, torg mm finns kvar och utvecklas, för att bidra till rekreation, kreativitet, och sociala sammanhang. Mötesplatser bidrar till social inkludering och minskar ojämlika livsvillkor. Mötesplatser ska finnas och utvecklas runt om i Örebro, i enlighet med översiktsplanen.

Status: Pågående. Till exempel färdigställdes utvecklingsförslag för Stora Hyddan under 2020 och arbete med planprogram för Brickebacken och Holmen pågick. Planprogrammet för Brickebacken planeras godkännas under våren 2021. Arbetet med att färdigställa en upprustning av Teaterplan pågår och beräknas bli klart under våren 2021.

Nämndens åtagande: Förutsättningar för näringslivets fortsatta utveckling i Örebro ska finnas. Detta sker bland annat genom marktillgång och planläggning som möjliggör för verksamheter, vilket kan leda till ökat antal arbetstillfällen.

Status: Pågående. Som exempel kan utvecklingsförslag för Atleområdet nämnas vilket påbörjades hösten 2020.

Nämndens åtagande: Förutsättningarna för att förtäta i Brickebacken samt bättre koppla ihop området med omgivande områden och universitetet ska förtydligas. Detta görs genom pågående planprogramsarbete.

Status: Pågående. Planeras godkännas våren 2021.

Nämndens åtagande: Sammanhållningen mellan stadsdelar ska öka, geografiska barriärer mellan olika stadsdelar ska minska. Arbetet med att utveckla funktionsblandade stadsdelar där arbetstillfällen, strukturskapande samhällsfunktioner och bostäder ska finnas fortsätter. Det bidrar till förutsättningarna för att skapa gemenskap i samhället. Det leder till mindre segregation, minskade skillnader avseende livsvillkor, ökad rörelse bland människor under dygnets olika timmar vilket främjar individers möjligheter till högre livskvalitet. Arbetet sker i enlighet med översiktsplanen.

Status: Pågående. Som exempel kan planprogram för Holmen, Tybbleängen och Brickebacken nämnas.

Nämndens åtagande: Påbörja genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT). BRT ska bidra till att minska de geografiska avstånden mellan stadsdelar, både rumsligt och tidsmässigt. Samtidigt skapas en större kapacitet i stadens trafiksystem.

Status: Pågående. Delsträcka 1, mellan Österplan och Universitetsrondellen, av etapp 1 projekterades under vintern 2020/21 och byggstart för delsträcka 1 planeras till våren 2021. Planprogrammet för Tybbleängen som ska möjliggöra för BRT påbörjades under året, samråd planeras för sommaren 2021.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utveckling av Fisktorget och Teaterplan
Status: Pågående. Arbetet med att färdigställa en upprustning av Teaterplan pågår och beräknas bli klart under våren 2021. Planering för upprustning av Fisktorget pågår.
- Bus Rapid Transit för att bidra till sammanhållna stadsdelar (projektering inför byggstart etapp 1)
Status: Pågående. Delsträcka 1, mellan Österplan och Universitetsrondellen, av etapp 1 projekterades under vintern 2020/21 och byggstart för delsträcka 1 planeras till våren 2021.
- Investering i allmän plats runt Kulturkvarteret för nya mötesplatser
Status: Pågående. Del av Nygatan, del av Fabriksgränd samt Åstråket intill Kulturkvarteret färdigställs under 2021.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

Inriktningar:

- Örebro kommun ska stödja, stärka och tillvarata det civila samhället och dess aktörer i deras integrationsfrämjande verksamheter.

Nämndens åtagande: Olika former av medborgardialoger ska genomföras.

Medborgardialoger möjliggör och förbättrar förutsättningarna för medborgare att påverka sin framtid, Örebros fysiska utveckling och det demokratiska samhället.

Medborgardialoger kan ske på ett flertal vis, bland annat genom riktade samarbeten. T ex planeras dialog inför planprogram Brickebacken. Detta sker till viss del genom ett referensgruppsarbete med skolklass i Brickebacken.

Status: Slutfört. Dialoginsats under samrådet av planprogram för Brickebacken har genomförts med bland andra årskurs 6 från Brickebackens skola. En utvärdering av dialogen har genomförts i enlighet med kommunikationsplanen.

Nämndens åtagande: Dialogforum bibehålls och utvecklas. Idag finns det flera olika former av dialogforum dit allmänhet, civilsamhället, näringsliv och andra offentliga aktörer bjuds in för att diskutera Örebros fysiska utveckling. Denna dialog och detta utbyte är av vikt för programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet då erfarenheter och synpunkter stärker förutsättningarna för ett hållbart växande Örebro.

Status: Pågående. Coronapandemin har dock medfört att fysiska möten inte varit möjliga, men t ex digitala forum i form av frukostmöten med fastighetsaktörer och byggaktörer har genomförts.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Kultur- och fritidslivet ska vara tillgängligt för alla****Inriktningar:**

- Örebro kommuns verksamheter ska arbeta för att bryta isolering, stärka gemenskap och verka för ökad inkludering.
- Örebro kommun ska stödja, stärka och tillvarata det civila samhället och dess aktörer i deras integrationsfrämjande verksamheter.
- Arbetet för att Kulturkvarteret ska bli Örebros nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande ska fortgå.

Nämndens åtagande: Arbetet för att Kulturkvarteret ska bli Örebros nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande ska fortgå. Kulturkvarteret ämnar bidra till att bryta isolering, minska segregation, stärka gemenskap och verka för ökad inkludering.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: För verksamhetens område verkställa grönstrategin. Åtagandet syftar till att bland annat förbättra tillgången till gröna promenad- och cykelstråk och till att utveckla lekmiljöerna för barn. Invånare och besökare i Örebro ska ha god tillgång till gröna miljöer för en ökad livskvalitet och folkhälsa genom meningsfull fritid. Detta kan även bidra till mer jämlika uppväxtvillkor.

Status: Har varit vilande under delar av året men nu pågående. Handlingsplan för grönstrategin planeras färdigställas 2021.

Nämndens åtagande: Färdigställa gångstråksplanen. Gångstråksplanen ska innehålla strategier för attraktivare gångstråk samt en handlingsplan för stadens och kommunens gångstråk. **Status:** Slutfört. En gångstråksstrategi med tillhörande underlagsrapport

antogs av Programnämnd Samhällsbyggnad i december 2020.

Nämndens åtagande: Naturturismen ska öka. Genom att utveckla naturreservat och naturområden stärks möjligheterna för fler att ta del av närliggande naturområden, bland annat kan fler ta del av Kilsbergens utbud för vandring, cykling och skidåkning. Utvecklandet av naturreservat och naturområden bidrar till att arbetstillfällena tillskapas och ger personer som idag befinner sig långt från arbetsmarknaden möjlighet till arbete. Numera hyrs byggnader i Kilsbergen även ut till en näringsidkare för att gynna friluftsliv.
Status: Pågående

Nämndens åtagande: Natur- och kulturresevat ska vara tillgängliga för alla. Investeringar i naturmiljöer såsom naturreservat, grönområden, parker fortsätter, bland annat genom att synliggöra och anpassa naturen till målgrupperna barn, äldre, nya användare och personer med funktionsnedsättning.

Status: Pågående. Tillgänglighetssamordningen inom programområdet verkar både inom programområdet men också till viss del för hela kommunorganisationen. Tillgängliga stigar har byggts i t ex Hästhagen i Karlslund och i Kränslans naturreservat. Under 2020 har renovering av Strömsborg som sommarcafé i kulturresevatet Karlslund genomförts.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utveckling av Fisktorget och Teaterplan som mötesplatser
Status: Pågående. Arbetet med att färdigställa en upprustning av Teaterplan pågår och beräknas bli klart under våren 2021. Planering för upprustning av Fisktorget pågår.
- Investering i allmän plats runt Kulturkvarteret för nya mötesplatser.
Status: Pågående.
- Investeringar för att göra tätortsnära natur- och kulturresevat tillgängliga för barn och besökande.
Status: Pågående, under 2020 har vi arbetat med Öknaskogens entré som invigs 2021.

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Nämnden bidrar till målområdet genom att skapa förutsättningar för befintliga och tillkommande verksamheter att utvecklas och etableras. Arbetet med att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt sker bland annat genom planläggning, genom aktivt deltagande på den nationella arenan samt via systematiska dialoger och samverkan med näringslivet, civilsamhället och akademien. Detta är en del av verksamhetens löpande arbete där det finns en daglig kontakt med befintliga verksamheter samt nya intressenter och investerare.

De nya arbetsformerna som testats genom bland annat projektet *Vi ger arkitekten makten* och de befintliga processerna innebär att det finns ett stort intresse för att etablera sig, testa nya metoder och vidareutveckla företag och myndigheter i Örebro. Genom detta bidrar nämnden även till att fler människor ska kunna försörja sig. Coronapandemin har påverkat flera delar av näringslivet och nämnden har vidtagit åtgärder för att underlätta för dem och för människors förutsättningar för fortsatta arbetstillfällen. Det finns en god samverkan med lärosäten, framför allt med Örebro universitet, om utbildningsinnehåll

och mottagandet av praktikanter för att stärka människors framtidsutsikter på arbetsmarknaden och Örebros kompetensförsörjning. Projektet *Vi ger arkitekten makten* byggstartades under 2020 och marken är såld till Castellum.

I planprogramarbetena under året säkerställdes Örebros utveckling, bland annat genom planläggning av skolverksamhet, arbetsplatser, verksamhetsmark samt parkytor och grönområden där på flera ställen tekniska nämnden tar vid med sitt projekt om förlängda skolgårdar.

En första väg in till arbetslivet kan vara det första sommarjobbet som banar väg framåt. I år har verksamheten tagit emot fler sommarjobbare än tidigare (80 personer istället för tio personer) och har försett dem med arbetsuppgifter i Kilsbergen, i naturreservaten och på annan kommunal mark.

Medarbetare på Stadsbyggnad har en generellt hög utbildningsnivå, inom flera olika akademiska områden. Bland medarbetare finns funktionsnedsättningar där förvaltningen arbetar aktivt med god arbetsmiljö utifrån förutsättningarna. Vid möte med studenter framkommer att Stadsbyggnad, Örebro kommun, är en attraktiv arbetsgivare. Särskilda insatser för att öka attraktiviteten har skett inom yrkesgrupperna arkitekter och civilingenjörer. Vi har under året sett att det givit resultat i lyckade rekryteringar av de yrkeskompetenserna. Stadsbyggnad jobbar med att skapa ett intresse för arbete inom samhällsbyggnadsområdet bland kommunens medborgare. Bland annat genom att flera stadsutvecklingsprojekt finns representerade på Summer college.

Ett arbete med "lekotoper" pågår där verksamheten arbetar med de olika ekosystem-tjänsterna och integrerar dem i lek- och lärmiljöerna, bland annat pågår planering i Norra Ormesta. Detta bidrar till barns goda lek- och lärmiljöer i deras närområde.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt mycket stort intresse för verksamhetsetableringar Erbjudit feriearbete till 70 personer fler än föregående år Projektet <i>Vi ger arkitekten makten</i> byggstartades under 2020 	<ul style="list-style-type: none"> Färdigställa riktlinjer för friyta

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 2	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Såld verksamhetsmark, kvadratmeter	324 461	41 109	217 524	200 000
Såld kontorsmark, kvadratmeter (nytt mått, mätthistorik saknas)	-	0	7 000	5 000
Genomsnittlig förstudietid, månad	10,9	10,4	-	Mäta
Kommentarer till indikatorernas utfall				
Såld verksamhetsmark: Fortsatt stort intresse av verksamhetsmark där pågående projekt fullföljs och många nya förfrågningar kommer in. Den största enskilda försäljningen var Dollarstores etablering i Törsjö.				
Såld kontorsmark: Projektet Korsningen (Vi ger arkitekten makten) såldes hösten 2020.				
Genomsnittlig förstudietid: Pga av byte av kartstöd kan inte detta nyckeltal tas fram.				

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar barn och elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

Inriktningar:

- Utveckla och förbättra lek- och lärandemiljöer som stödjer inläring och trygghet.

Nämndens åtagande: En planberedskap för tillkommande skolor, förskolor eller behov av utökade lokaler ska finnas.

Status: Pågående. Utvecklingsförslag för Stora Hyddan färdigställdes under 2020 vilket ger utökade förutsättningar för bl.a. förskola. Pågående arbete sker även i t ex arbete med planprogrammet för Tybbleängen.

Nämndens åtagande: Riktlinjer för friyta ska tas fram för att bidra till god lärmiljö för kommunens skolor.

Status: Har varit vilande under delar av året men arbetet har återupptagits i slutet av året, planeras bli färdigt till sommaren 2021

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Inriktningar:

- Örebro kommun ska systematiskt arbeta för god dialog med det lokala och regionala näringslivet i syfte att stärka samarbetet kring hållbar tillväxt och kompetensförsörjningsfrågor.

Nämndens åtagande: Förutsättningar för befintliga och tillkommande verksamheter att utvecklas och etableras ska skapas. Detta sker bland annat genom planläggning, genom aktivt deltagande på den nationella arenan samt via systematiska dialoger.

Status: Pågående. Under året har planläggning för nya verksamheter bedrivits. Detaljplan för större verksamhetsetableringar i Pilängen har antagits av Byggnadsnämnden och därmed skapat tillskott till Programnämndens planreserv. Aktivt detaljplanearbete har bedrivits vid flygplatsen där efterfrågan finns på utveckling av befintliga verksamheter och nyetablering. Arbetet med utvecklingsförslag för nytt större verksamhetsområde i Atle har startats upp under 2020. Ett frukostmöte med information om Örebros och Stadsbyggnads utveckling och verksamhet hölls digitalt i slutet på året. Mötet var välbesökt.

Nämndens åtagande: Samverkan ska ske med lärosäten för att utveckla utbildningsinnehåll som kan bidra till ett stärkt underlag på arbetsmarknaden utifrån perspektiven attrahera och rekrytera kompetenser.

Status: Pågående. Stadsbyggnad har tagit emot praktikanter från samhällsplanerarprogrammet och kriminologiprogrammet på Örebro universitet. I återkoppling från praktikanterna och universitetet är Stadsbyggnad en mycket uppskattad praktikplats. Stadsbyggnad medverkar i utbildningsrådet för Samhällplanerarprogrammet

på Örebro universitet. Rådets verksamhets har varit vilande under 2020 p.g.a. Corona.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utan för arbetsmarknaden

Nämndens åtagande: Nämnden bidrar till utveckling genom redan etablerade arbetssätt, bland annat inom naturvårdsskötsel och -satsningar, samverkan sker med Vuxam.

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Nämnden bidrar till målområdet genom en sammanhållen samhällsbyggnadsprocess och i samverkan med övriga delar av programområdet, kommunorganisationen och andra aktörer. I planprogramarbetena under året skapar nämnden förutsättningar för tryggare miljöer genom att identifiera brister och planlägga för miljöer som främjar integration, kopplar samman stadsdelar, tillskapar mötesplatser och tryggare rörelsestråk.

För att upprätthålla en god planberedskap för bostäder, för såväl den breda allmänheten, som för specifika grupper, arbetar nämndens verksamhet kontinuerligt med kommunens bostadsförsörjning baserat på den demografiska utvecklingen. Under året pågår arbete med flera planprogram och utvecklingsförslag i syfte att upprätthålla en långsiktigt god planberedskap för bostäder. Genom bland annat arbetet med Bostäder för alla och utredning om möjligheten till en gemensam bostadsportal för annonsering av hyresbostäder arbetar nämnden för att skapa förutsättningar för nuvarande och kommande örebroare att få bostäder utifrån förutsättningar och behov under livets alla skeden och för att motverka ojämlika livsvillkor.

Örebro kommun ska verka för att den psykiska hälsan bland unga i kommunen förbättras. Även i den yrkesverksamma befolkningen, men också bland äldre, behöver insatser sättas in. Fler och fler studier visar på att det finns ett klart samband mellan naturvistelse och minskad risk för psykisk sjukdom.

Därför är arbeten med att skydda och utveckla den tätortsnära grönskan viktiga. Det pågår planeringsarbete för att tillskapa grönska i Hedens planprogram genom att bygga ett vattenlandskap. Dessutom utvecklas de sociala värdena i tex. Öknaskogen, Brickebackeskogen, Kränglan.

Under våren och sommaren 2020 noterades en ökning av närvaro i de kommunala natur- och kulturreservaten. Fler målgrupper hittade reservaten och använde sig av Naturkartan (173% ökning jämfört med föregående år). Sökningarna på Varbergaskogen ökade med 1300% i somras jämfört med året innan då de nya lek- och spontanidrottsmiljöerna inte fanns. Antalet bokningar av stugorna vid Gårdsjötorp med omgivningar i Kilsbergen har också ökat markant och jämför vi sommaren 2019 med 2020 så är ökningen 480%.

Under pågående Coronapandemi är det positivt att fler kan vistas ute i naturen på ett säkert sätt samtidigt som det kan bidra till ett bättre välmående. Flera projekt för mötesplatser runt om i Örebros olika stadsdelar pågår. Ett av projekten handlar om tryggare entré till Öknaskogens naturreservat och ökade möjligheter till möten mellan folk i olika åldrar, projektet finansieras av integrationsmedel genom DELMOS. Nämndens verksamheter samverkar med andra aktörer för att utveckla natur- och

lekmiljöer som stimulerar till gemenskap, trygghet och minskade ojämlika uppväxtvillkor, bland annat naturskolan.

Nämndens verksamheter har fokus på barnperspektivet och trafiksäkerhet i arbetet med trafikmiljöinvesteringar på allmän plats. I samband med ”Låt barnen styra”-kampanjen gjordes reklam för Trafikkalendern vilket är en hemsida med skolmaterial och utmaningar för att få barn att cykla mer. Huvudcykelstråk mellan Nobeltunneln och Västerplan (via Malmgatan) byggs under 2020 och blir helt klart under 2021.

Under året har ett samverkansarbete påbörjat med akademien och andra lokala aktörer för utvecklandet av datadrivna processer. Nämndens verksamhet leder tillsammans med universitetet samarbetsgruppen, *Ett sammankopplat Örebro*, tillsammans med Örebro universitets, Alfred Nobel Science Park, AI Innovations of Sweden, Kumbro vind mfl. Arbetet syftar till att ge verksamheten möjlighet att komma till att bygga upp ett digitalt ekosystem och datafabrik som bidrar till tillämpningen av AI och IoT teknik för nya typer av analyser och simuleringar i stadsmiljö. Denna data är viktig för att skapa förutsättningar skapa en ökad kvalitet och effektivitet i stadsbyggandet.

Nämndens verksamheter har kunskaper om social hållbarhet, men skulle behöva kraftsamla ytterligare kring sociala hållbara lösningar och trygghetsfrågor genom bredare samtal med samhällsbyggnadskompetenser.

Samarbetet med Örebro universitets kriminologisektion för att utbyta kunskap och erfarenheter för vidareutvecklande av arbetssätt som kan bidra till ökad upplevelse av trygghet i Örebro kommuns fysiska miljö har pågått under hösten. Förvaltningen har haft stor nytta av två praktikanter som bidragit med perspektiv.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Många hemestrade och nämnden bidrog till en meningsfull sommar på fler olika sätt, tex. genom att ta fram korta filmer till sociala medier så örebroarna fann nya smultronplatser i sin egen kommun. Sökningarna på Varbergaskogen ökade med 1300 procent 2020 jämfört med året innan. Sökningarna på naturkartan ökade med 172% och bokningarna i av stugorna kring Gårdsjötorp ökade med 480% under sommaren. Stadsbyggnad har under året byggt upp ett aktivt samarbete med kriminologiprogrammet på Örebro universitet. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomföra uppföljning och utvärdering av Varbergaskogens lekmiljöer för att dra lärdomar inför framtida projekt. Bli mer strategiska i att utveckla gröna mötesplatser och göra en framtidsplan.

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår från individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

Målet bedöms inte som relevant för nämnden då det inte ligger inom ramen för uppdraget inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande insatser och förebyggande arbete**

Nämndens åtagande: Nämnden bidrar till utveckling genom inriktningar och åtgärder under kommunfullmäktigemål Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd**

Målet bedöms inte som relevant för nämnden då det inte ligger inom ramen för uppdraget inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer****Inriktningar:**

- Arbetet för att motverka och bryta människors ofrivilliga ensamhet ska stärkas.
- De privata aktörerna och de kommunala utförarna av välfärd ska ha forum och kanaler för dialog, kunskapsutbyte och samverkan
- I arbetet med att få fram fler bostäder i Örebro behöver bostäder för äldre, människor i ekonomisk utsatthet och på bostäder med fokus på fysisk tillgänglighet beaktas.

Nämndens åtagande: Trygghetsperspektivet inom stadsplanering ska öka. Ett samarbete med Örebro universitets kriminologisektion etableras i syfte att utbyta kunskap och erfarenheter för vidareutvecklande av arbetssätt som kan bidra till ökad upplevelse av trygghet i Örebro kommuns fysiska miljö.

Status: Pågående. Stadsbyggnad har tagit emot praktikanter från kriminologiprogrammet på Örebro universitet. Dessa har tillsammans med förvaltningens studerat hur förvaltningen idag arbetar med trygghetsperspektivet och hur det arbetet kan fördjupas och förbättras. Utöver det har ett samarbete skett i uppdrag, där ex. Järntorget kan nämnas.

Nämndens åtagande: En attraktiv och tryggare entré till Öknaskogen ska tillskapas, genom att fylla den med aktiviteter, t.ex. kapphäst- och låghöjdsbana för barn. Detta finansieras av integrationsbidrag genom DELMOS.

Status: Slutfört, invigs 2021

Nämndens åtagande: En planberedskap för tillkommande boenden för äldre och trygghetsbostäder ska finnas.

Status: Pågående. Planeringsavdelningen, exploatering och bygglov samarbetar och stämmer av löpande och strukturerat med Lokalförsörjningsenheten och Öbo Omsorg för att möta behovet av vård- och omsorgsbostäder och trygghetsbostäder. Bland annat pågår aktivt detaljplanearbete med nytt vård- och omsorgsboende i Brickebacken.

Nämndens åtagande: Barns trygghet, tillgänglighet och säkerhet i livsmiljöer ska prioriteras och möjliggöras. Genom investeringar satsas det på trafiksäkerhetshöjande åtgärder som genomförs kontinuerligt utifrån skolvägsanalyser och åtgärdsplaner för gång och cykel. Detta medför att det är möjligt att åtgärda inkomna synpunkter från

medborgare om gång- och cykeltrafik.

Status: Pågående. Fortsatt utbyggnad av huvudcykelstråk där bl.a. Hovstaleden etapp 2 och Brunnsleden etapp 2 har färdigställts. Även mindre åtgärder/kortare sträckor har färdigställts som förlängning av GC-bana vid Långbrotorg samt upprustning av Angelgatan. Mindre GC-åtgärder har också genomförts i samarbete med Tekniska förvaltningens reinvesteringsarbete, vilket på ett kostnadseffektivt sätt förbättrat bl.a. passagepunkter för oskyddade trafikanter.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utveckling av Fisktorget och Teaterplan som mötesplatser.
Status: Pågående. Arbetet med att färdigställa en upprustning av Teaterplan pågår och beräknas bli klart under våren 2021. Planering för upprustning av Fisktorget pågår.
- Investering i allmän plats runt Kulturkvarteret för nya mötesplatser.
Status: Pågående
- Upprustning och tillgänglighetsanpassning av busshållplatser.
Status: Pågående, men en handfull hållplatslägen har tillgänglighetsanpassats och färdigställts under 2020, bl.a. vid Loftbodsgatan och Norra Bro.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

Nämndens åtagande: Barns trygghet, tillgänglighet och säkerhet i livsmiljöer ska prioriteras och möjliggöras. Genom investeringar satsas det på trafiksäkerhetskänsliga åtgärder som genomförs kontinuerligt utifrån skolvägsanalyser och åtgärdsplaner för gång och cykel. Detta medför att det är möjligt att åtgärda inkomna synpunkter från medborgare om gång- och cykeltrafik.

Status: Pågående/delvis slutfört. Fortsatt utbyggnad av huvudcykelstråk där bl.a. Hovstaleden etapp 2 och Brunnsleden etapp 2 har färdigställts. Även mindre åtgärder/kortare sträckor har färdigställts som förlängning av GC-bana vid Långbrotorg samt upprustning av Angelgatan.

Nämndens åtagande: I samverkan med Tekniska nämnden utveckla natur- och lek miljöer som stimulerar till gemenskap och trygghet och minskade ojämlika uppväxtvillkor.

Status: Slutfört, Öknaskogens entré invigs 2021.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Årlig investeringspott för att främja barn och ungas trygghet i trafikmiljöer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska

Nämndens åtagande: Målet bedöms inte som relevant för nämnden då det inte ligger inom ramen för uppdraget inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet

Nämndens åtagande: Nämnden bidrar till utveckling genom redan etablerade arbetsätt, bland annat genom planberedskap för bostäder med olika upplåtelseformer.

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Nämnden bidrar till utveckling inom målområdet genom gediget arbete med bostadsförsörjning, långsiktigt planarbete för verksamheter, samhällsfastigheter och grönstrukturer och ekosystemtjänster. I kommunens kontinuerliga bostadsförsörjningsarbete analyseras bostadsmarknadens utveckling och åtgärder identifieras för att tillmötesgå de behov som finns på bostadsmarknaden avseende exempelvis olika målgruppers behov och fördelningen av bostäders upplåtelseformer, typer och storlekar. Flera markförvärv har gjorts under året och det finns pågående förhandlingar med flera fastighetsägare. Planberedskap för bostadsförsörjningen pågår med planprogram och utvecklingsförslag för Brickebacken, Holmen, Tybbleängen och Stora Hyddan.

Under 2020 ökade takten av påbörjade bostäder till ca 1 500 bostäder per år. Antalet nya bostäder som ska produceras på såld mark är högre i år än de senaste åren. Detsamma gäller antalet sålda tomter till småhus och flerbostadshus samt byggklara småhustomter.

Ett samarbete pågår mellan ÖBO och Botrygg för förmedling av bostäderna inom pilotprojektet Bostäder för fler. Pilotprojektets lägenheter hyrs ut vid årsskiftet 2020/2021, och kan följas upp under delår 1 2021.

Stadsplanering har under året bedrivits som syftar till ökad sammanhållning mellan stadsdelar och som minskar barriärer i staden. Några exempel är den översiktliga planeringen för Brickebacken, Holmen och Tybbleängen.

Genomförande av pilotprojekt med pendelparkering har påbörjats under 2020 vilket förbättrar möjligheterna till att kunna bo på landsbygden och besöka eller arbeta i staden. Nämndens verksamheter fortsätter samarbeta med Trafikverket inom kommunikationsfrågor och i att synliggöra den regionala nyttan av en ny järnvägsförbindelse mellan Oslo och Stockholm vilket skulle stärka både Örebro kommuns position som attraktiv stad och likaså hela regionen. Den nya och snabbare järnvägsförbindelsen kan bidra till att fler företag önskar etablera sig i regionen, fler människor kan bo här samtidigt som de har möjligheter att arbetspendla vid behov och ökar förutsättningarna besöksnäringen. Under året har nämndens verksamhet varit aktivt deltagande i Trafikverkets utredning om anslutningspunkter för Nobelbanan till befintlig järnväg. Förslag på kommunala ställningstaganden utifrån utredningen har tagits fram och beredningen av beslut har påbörjats.

Arbetet med utvecklingen kring Södra station har under året fortsatt. Dialog hålls med Trafikverket om utveckling av stationsfunktionen, spårinfrastrukturen och korsande gång- och cykelförbindelse samtidigt som detaljplanearbetet fortsätter.

Under året har ett arbete genomförts med etapp 2 av fördjupningen av kunskapsunderlag för kulturmiljövärden på landsbygden.

Många studier visar att närheten till attraktiva grönområden är en av de viktiga faktorerna när människor väljer var de ska bo. I Örebro satsar vi varje år på att skapa attraktiva gröna mötesplatser som skapar goda möjligheter för hälsa och livskvalitet.

Att skapa naturlek är en del i att skapa mer jämlika lekmiljöer jämfört med de traditionella lekplatserna som är mer programmerade i vad som ska lekas och vart. Varbergaskogen och VOX-parkens nya lekmiljöer är exempel på detta. De erfarenheterna tar vi med i arbetet med Äventyrsstigen och Öknaskogen. Flera gröna mötesplatser skapas under 2020. Båda platser har fokus på lekfull rörelseglädje och fantasi, med bland annat låghöjdsbanor, käpphästbana och kojbyggen. Miljöerna byggs för att vara flexibla och ”okodade” för att kännas välkomnande för både tjejer och killar, yngre och äldre. Erfarenheten från VOX-parken och Varbergaskogen är att spännande, karaktärsfulla och utmanande lekmiljöer blir populära utflyktsmål för familjer och pedagogiska verksamheter. Under året färdigställdes även Hästhagens bryggbad vilket främjar jämlika livs- och uppväxtvillkor för vuxna liksom barn i Örebro. De bidrar till att ökad rörelse mellan olika stadsdelar och ökad trygghet i naturområden genom att fler människor rör sig i området. De gröna mötesplatserna är på så sätt en pusselbit i arbetet för en attraktiv livsmiljö, trygghet, integration och folkhälsa. Människor har under året spenderat mer tid i naturen, vilket är väldigt positivt för folkhälsan, en meningsfull fritid och för ojämlika uppväxtvillkor. Detta visar sig bland annat tack vare statistiken från Naturkartan (172%) och bokningar av stugor i Kilsbergen (ökning på 480%).

Under våren planerades öppnandet av Björkön för allmänheten genom båttrafik ut till ön och dess rastplatser. Ön ställdes i ordning med brygga, rastplatser, vindskydd, stigar och skyltar. Även en förstudie genomfördes för att få input kring öns utvecklingspotential. Biljettpriset var anpassat för att möjliggöra för fler att ha ekonomiska förutsättningar för att åka ut dit (t ex att barn skulle åka gratis tillsammans med vuxen). Detta har dock inte kunnat genomföras pga. Coronapandemin.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Flera markförvärv har gjorts under året • Bevis på att våra gröna mötesplatser är attraktiva kom under året då många valde att ses utomhus pga pandemin. Dels genom ökningen av sökningar på Varbergaskogen på 1300%. Men också bekräftelsen att besöken vid Varbergaskogen och Rävängens ökande med 150%. • Arbetet med genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT) tillsammans med Region Örebro län har under året varit aktivt och tagit stora steg framåt. • Takten av påbörjade bostäder ökade till ca 1 500 bostäder per år. • Antalet nya bostäder som ska produceras på såld mark var högre 2020 än de senaste åren. Detsamma gäller antalet sålda tomter till småhus och flerbostadshus samt byggklara småhustomter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetet med att utveckla metoder för att skapa jämlika livsmiljöer i Örebro kommun behöver fortsätta att utvecklas och bli mer konkret.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 4	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Antal personer i tomtkö/antal sålda tomter per år	1280/29 =44	1174/15 =78	1386/25 =55	Mäta
Antal sålda tomter småhus	29	15	25	Öka
Antal sålda tomter flerbostadshus	2	6	7	10
Antal byggklara småhustomter till försäljning	2	5	10	Öka
Markreserv, balansvärde (hektar)	11 623	11 659	11 753	Mäta
Antal nya bostäder som ska produceras på såld mark	135	336	570	500
Behov av nyproducerade bostäder utifrån befolkningsökning (befolkningsökning/2 personer per bostad)	3 076/2= 1 538	2 329/2= 1 165	643/2= 321	1 000
Utfall antal nyproducerade bostäder	1 935	963	844	1 000
Kommentarer till indikatorernas utfall				
Antal personer i tomtkö/antal sålda tomter per år: Norra Ormesta etapp två har sålts under 2020 vilket har bidragit till högre andel sålda småhustomter. Kösiffran är relativt sett stabil från år till år.				
Antal byggklara småhustomter till försäljning: Vissa småhustomter har tillkommit genom att fastighetsreglera lucktomter på landsbygden men först och främst genom exploateringsmöjligheter på volymplaner på kommunalägd mark				
Markreserv, balansvärde: Flera nyckelfastigheter har förvärvat med små arealer samtidigt som mark har försålts via exploatering. Ett stadigt balansvärde visar att vi förvärvar i samma takt som vi exploaterar och säljer.				
Antal nya bostäder som ska produceras på såld mark: En tydlig ökning jämfört med åren som hade låg byggtakt (2018-2019). Dock ett fåtal projekt som bidrog till många lägenheter.				
Behov av nyproducerade bostäder utifrån befolkningsökning: Baserat på 2 personer per bostad och ca 2 000 personer i befolkningsökning. Under 2020 har dock befolkningsökningen varit betydligt lägre än föregående år. OBS! Befolkningsökningens siffra 643 är preliminär, fastställda siffror kommer senare under 2021 års första kvartal.				

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål**KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommuns invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

Inriktningar:

- Vidareutveckla metoder och arbetssätt för jämlika livsmiljöer i Örebro kommun.
- Skapa förutsättningar för prismässigt efterfrågade bostäder i hela kommunen.
- Skapa förutsättningar för en ändamålsenlig förmedling av olika former av hyresbostäder för att säkerställa medborgarnas möjlighet till en fungerande livssituation.

Nämndens åtagande: Vidareutveckla metoder och arbetssätt för att skapa jämlika livsmiljöer i Örebro kommun genom fysisk planering.

Status: Pågående. Planeringsavdelningen har under året satt sig in i nulägesbilden av segregationen inom Örebro kommun. En övergripande workshop för hur arbetet med social hållbarhet kan utvecklas har skett i slutet av 2020. Flera projekt som syftar till att sammanbinda stadsdelar och öka utbytet mellan dem pågår. Planprogram för

Brickebacken är ett exempel. Arbetet kommer att fortsätta under 2021. En del i detta är också arbetet med att skapa gröna mötesplatser, ett arbete som sker i samverkan med tekniska nämnden.

Nämndens åtagande: Prismässigt överkomliga bostäder ska tillkomma via projektet Bostäder för fler, för att säkerställa bostadsförsörjningen för kommunens befintliga och tillkommande invånare. Vidare ska nämnden arbeta för att bidra till prismässigt överkomliga småhus och radhus.

Status: Pågående. Projektet Bostäder för fler förmedlas till hyresgäster runt årsskiftet 2020/2021. Uppföljning kan ske i delår 1 2021. Genom vårt grunduppdrag att upprätthålla en utbudsfunktion på marknaden för byggklar mark hålls markpriserna nere, och därigenom skapas förutsättningar för lägre bostadspriser än andra jämförbara kommuner.

Nämndens åtagande: Förutsättningar för en förmedling av hyresbostäder ska utredas. Åtagandet syftar till att skapa en lättillgänglig och transparent förmedling av hyresbostäder i Örebro kommun.

Status: Avbruten. Inriktningsbeslut under hösten 2020 om att kommunal förmedling inte ska genomföras. Istället utreds möjligheten till en gemensam bostadsportal för annonsering av hyresbostäder.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska bariärer

Inriktningar:

- Påbörja genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT) tillsammans med Region Örebro län.

Nämndens åtagande: Genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT) ska påbörjas. BRT ska bidra till att minska de geografiska avstånden mellan stadsdelar, både rumsligt och tidsmässigt. Samtidigt skapas en större kapacitet i stadens trafiksystem.

Status: Pågående. Delsträcka 1, mellan Österplan och Universitetsrondellen, av etapp 1 projekterades under vintern 2020/21 och byggstart för delsträcka 1 planeras till våren 2021.

Nämndens åtagande: Utbyggnaden av huvudcykelstråk och andra trafiksäkerhets- och framkomlighetsåtgärder för oskyddade trafikanter ska fortsätta. Detta bidrar till ökad framkomlighet mellan Örebros olika delar vilket minskar det geografiska avståndet inom Örebros stadsdelar.

Status: Pågående. Fortsatt utbyggnad av huvudcykelstråk där bl.a. Hovstaleden etapp 2 och Brunnsleden etapp 2 har färdigställts. Även mindre åtgärder/kortare sträckor har färdigställts som förlängning av GC-bana vid Långbrotorg samt upprustning av Angelgatan.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utbyggnad av gång- och cykelbanor samt huvudcykelstråk (t ex Hovstaleden etapp 2, Brunnsleden etapp 2, Sjukhusleden etapp 2)
Status: Pågående /slutförd (stråken nämnda ovan är klara)
- Bus Rapid Transit för att bidra till sammanhållna stadsdelar (projektering inför byggstart etapp 1)
Status: Pågående
- Pendlarparkeringar

Status: Pågående. Ett pilotprojekt är påbörjat i Björkhaga för byte mellan både cykel och buss samt mellan bil och buss.

- Boglundsängens gångpassage byggdes som binder ihop naturreservatet med Hagaby och stan
Status: Slutfört
- Stigar som binder ihop Sörbybacken med Reträttens naturreservat bygges
Status: Slutfört

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov

Nämndens åtagande: 4000 nya bostäder ska möjliggöras under mandatperioden vilket skapar förutsättningar för bostäder till överkomliga priser, olika upplåtelseformer och olika typer av bostäder som möjliggör för boenden i livets olika skeden.

Status: Pågående. Under året har detaljplaner som möjliggör för ca 800 bostäder vunnit laga kraft. Av dessa är ca 300 på kommunalägd mark som bidrar till möjligheten att möta målet genom markanvisning. Den totala siffran för antal bostäder i laga-kraft-vunna detaljplaner är ca 3100 för de senaste tre åren. Arbetet med flera större detaljplaner pågår. Översiktlig planering för områdena Brickebacken och Holmen har bedrivits under 2020 samt att planprogramarbete för Tybbleängen startats upp, vilket bidrar till att målet kan mötas för mandatperioden.

Nämndens åtagande: Studentbostadsmarknadens utveckling ska stödjas. Detta görs genom att följa behovet och bidra med information om befintliga studentbostäder samt kommande, pågående och slutförda byggprojekt.

Status: Pågående. Stadsbyggnad följer byggnationen och behovet av studentbostäder aktivt och löpande som en del i arbetet med bostadsförsörjningen och uppföljning av densamma. Framöver finns det totalt sett planer att bygga ca 50-100 studentbostäder årligen. ÖBO har rivit studentbostäder i kv. Tallkotten norr om Brickebacken, men detta kompenseras något av att ett flertal studentbostäder byggts senaste åren och det pågår byggnation för studentlägenheter kring universitetsområdet som blir klara i närtid.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Årlig investeringspott för strategiska markförvärv som bidrar till att möjliggöra bl.a. verksamhetsmark.
Status: Pågående

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens

Inriktningar:

- Ha en bra attityd och effektiva processer gentemot näringslivet.
- Utveckla den gemensamma bilden av platsen Örebro och vad som är Örebros framgångsfaktorer.

Nämndens åtagande: Örebros position som logistiknav ska utvecklas.

Status: Pågående. Del av ett löpande och kontinuerligt arbete. Under året har bland andra Swedol och Dollarstore valt att investera i nya eller utökade logistikaneläggningar, vilket tyder på att Örebros logistikposition har förstärkts.

Nämndens åtagande: Förutsättningar för bostadsbyggande ska motsvara befolkningstillväxtens behov.

Status: Pågående. Under 2020 färdigställdes fler bostäder än vad befolkningsökningen teoretiskt gav stöd för. Även under kommande år bedöms volymen på bostadsbyggandet styras av marknadens efterfrågan snarare än eventuella flaskhalsar eller brister inom Örebro stadsbyggnadsverksamhet.

Nämndens åtagande: Framtidens publika platser ska präglas av mångfald och flexibilitet för att möta en snabbt växande befolkning samt skapa besökspunkter för ett fortsatt attraktivt Örebro.

Status: Pågående. Arbetet med att färdigställa en upprustning av Teaterplan pågår och beräknas bli klart under våren 2021. Planering för upprustning av Fisktorget pågår.

Nämndens åtagande: Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet ska bidra till Örebrokompaniets framtagande av eventstrategi.

Status: Vilande.

Nämndens åtagande: Digitaliseringsstrategin för programområde Samhällsbyggnad ska förverkligas i syfte att bidra till utvecklingen av Örebro som en smart stad vilket främjar trygga och goda livsmiljöer. **Status:** Pågående.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utveckling av Fisktorget och Teaterplan som mötesplatser.
Status: Pågående. Arbetet med att färdigställa en upprustning av Teaterplan pågår och beräknas bli klart under våren 2021. Planering för upprustning av Fisktorget pågår.
- Investering i allmän plats runt Kulturkvarteret för nya mötesplatser.
Status: Pågående.
- Investeringar för att göra tätortsnära natur- och kulturresevat tillgängliga för barn och besökande.
Status: Slutfört, tex. Öknaskogen entré och Kränglans naturreservat
- Investeringar kopplade till ombyggnationen av Södra station.
Status: Vilande/framskjutet i tid. Investeringar kopplade till Södra station har planerats utifrån en utveckling och detaljplaneläggning för och kring Södra station. Detaljplanen har under året fått nya förutsättningar och avgränsningar varför investeringar kopplade till Södra station inte har varit aktuella under 2020. Inom några år kan både åtgärder på Östra Bangatan vid Södra station bli aktuella, men också den planerade gång- och cykeltunneln under stationsområdet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag

Inriktningar:

- Påbörja genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT) tillsammans med Region Örebro län.

Nämndens åtagande: Genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT) ska påbörjas. BRT ska bidra till att minska de geografiska avstånden mellan stadsdelar, både rumsligt och tidsmässigt. Samtidigt skapas en större kapacitet i stadens trafiksystem.

Status: Pågående. Delsträcka 1, mellan Österplan och Universitetsrondellen, av etapp 1 projekterades under vintern 2020/21 och byggstart för delsträcka 1 planeras till våren 2021.

Nämndens åtagande: Ett pilotprojekt för pendlarparkeringar ska genomföras. Pendlarparkeringar förväntas bli allt viktigare när staden växer, och i takt med att Örebro's kollektivtrafiksystem blir allt mer attraktivt (koppling gentemot BRT och förändrade transportsätt bland Örebro's trafikanter).

Status: Pågående. Pilotprojekt för pendlarparkering i Björkhaga påbörjat under 2020.

Nämndens åtagande: Arbetet med järnväg Oslo-Sthlm 2:55 ska fortsätta. Genomförandet av järnväg Oslo-Sthlm 2:55 förväntas medföra snabbare och mer miljövänliga resor till och från Örebro. Det förväntas även leda till en stärkt region utifrån ett arbetsmarknads- och boendeperspektiv.

Status: Pågående. Arbetet och samarbetet kring Oslo-Sthlm har förstärkts under året och bl.a. har regionala nyttor studerats utifrån en snabbare järnvägsförbindelse, vilket också en kommunikationsplan har tagits fram för. Kommunikationsplanen har bl.a. arbetats fram inom ramen för E18-gruppens samarbete.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utbyggnad av gång- och cykelbanor samt huvudcykelstråk (t ex Universitetsleden, Hagaleden, Svampenleden)
Status: Pågående (delår 2) Pågående /slutförd (stråken nämnda ovan är klara)
- Bus Rapid Transit för att bidra till sammanhållna stadsdelar (projektering inför byggstart etapp 1)
Status: Pågående
- Pendlarparkeringar.
Status: Påbörjat, pilotprojekt klart under 2021.
- Investeringar kopplade till ombyggnationen av Södra station.
Status: Vilande (framskjutna)

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

Nämndens åtagande: Investeringar och utveckling av centrala platser såsom t ex Teaterplan, Fisktorget och Kulturkvarteret ska genomföras/slutföras. Detta bidrar till att öka attraktiviteten och ska stimulera till rörelse och möten för invånare, näringsliv och besökare.

Status: Pågående. Arbetet med att färdigställa en upprustning av Teaterplan pågår och beräknas bli klart under våren 2021. Planering för upprustning av Fisktorget pågår.

Nämndens åtagande: En attraktiv och tryggare entré till Öknaskogen ska tillskapas, genom att fylla den med aktiviteter, t.ex. kapphästbana och låghöjdsbana för barn. Detta finansieras av integrationsbidrag genom DELMOS.

Status: Slutfört, invigs 2021

Nämndens åtagande: Fortsatt bidra till framtagandet av eventstrategin och på så vis stärka attraktivitet för invånare och besökare att tryggt röra sig och mötas i Örebro's centrala delar på dygnets olika tidpunkter.

Status: Vilande.

Nämndens åtagande: En badplats i Svartån, vid Hästhagen, ska anläggas för att bidra till ökad folkhälsa och ökade möjligheter till fritids- och rekreationsaktiviteter.

Status: Slutfört

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utveckling av Fisktorget och Teaterplan som mötesplatser.
Status: Pågående. Teaterplan färdigställs 2021.
- Investering i allmän plats runt Kulturkvarteret för nya mötesplatser.
Status: Pågående
- Investeringar för att göra tätortsnära natur- och kulturresevat tillgängliga för barn och besökande, t ex Öknaskogen, Kränglans och Blänkabackens naturreservat
Status: Slutfört
- Anläggande av badplats vid Hästhagen.
Status: Slutfört
- Rävgångens gröna mötesplats vidareutvecklades i form av bryggor och rejäl uppräschning av Rävgångsstugan
Status: Slutfört
- Björkön utvecklades som grön mötesplats i form av bryggor, vindsydd, stigar m.m.
Status: Slutfört
- Stigar som binder ihop aktivitetsytorna vid Sörbybacken med Reträttens naturreservat bygges för att underlätta för mer rörelse och nyttjande av reservatet.
Status: Slutfört

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Nämnden bidrar till målområdet genom ett gediget och fokuserat arbete. Nämndens verksamheter har under året bidragit mycket till Örebro kommuns hållbarhetsprogram som ska främja kommunens förutsättningar att uppnå de globala målen i Agenda 2030. Nämnden värnar om en långsiktig och god samhällsutveckling som ska begränsa klimatpåverkan samtidigt som fokus finns på klimatanpassning. Det pågår arbeten för att främja ekosystemtjänster.

Det mest centrala för att nå målet är att bevara och skapa tillräckligt stora arealer av olika typer av grönstrukturer (exempelvis ängsmarker, äldre lövskogar) med tillräckligt hög ekologisk kvalitet. Kommunen arbetar med olika typer av restaureringar, kompensationer och kvaliteter för att bibehålla goda gröna strukturer och värden när staden utvecklas. Arbetet med ett förslag till grönytefaktor pågår och behöver fortgå under 2021. Grönytefaktorn är ett verktyg för att öka och säkerställa stadsgrönska och öka stadens ekosystemtjänster i samband med nybyggnation.

Under vintern 2020 har arbetet återupptagits med att ta fram en handlingsplan för genomförandet av Örebro kommuns grönstrategi vilket kommer att vara ett viktigt verktyg för att arbeta med målet. Kommunen är en stor markägare och det är viktigt att utveckla kommunens markförvaltning så att den effektivare styr mot ökad

måluppfyllnad. Ett viktigt led i detta är att ta fram en ny strategi för naturvård och friluftsliv. Detta arbete har hittills inte kunnat prioriteras inom givet budgetutrymme.

Ett förslag till vägledning för hur jordbruksmark ska hanteras i fysisk planering och byggande har under året arbetats fram. Vägledningen planeras bli färdig under våren 2021 och arbetas därefter in i översiktsplanen genom kommande planeringsstrategi.

Under 2020 har restaureringar av gräsmarker (ängar och betesmarker) pågått i naturreservatet Björkönen samt i Kilsbergen (Lövnäs och Lockhyttan) och kring Ässkog. Samt restaurering av naturbetesmarker med höga ekologiska och sociala värden i anslutning till Garphyttan. Dessutom har en våtmark på 10ha anlagts i Boglundsängen. Åtgärderna stärks av Tekniska nämndens arbete inom projektet Fjärilens landskap. Där har arbete fortsatt med att anläggning av nya ängar på gräsytor i flertal parker. Genom detta förbättras både biologiska och sociala värden knutna till gräsmarker och bidrar till miljömålen Ett rikt växt- och djurliv, Ett rikt odlingslandskap, samt En god bebyggd miljö.

Arbete pågår med att genomföra och följa upp åtgärderna i kommunens vattenplan, t.ex. arbete med vattenskyddsområde för Svartån. Under 2021 bör arbete med fler åtgärder fortsätta, t.ex. framtagande av en kommunal vattenförsörjningsplan och en checklista för hur hänsyn ska tas till vattenkvaliteten i planprocessen. En översiktlig dagvattenutredning har tagits fram under året som används i tidiga skeden för att för att minimera den negativa påverkan på vattenförekomsterna vid nyexploatering.

En utredning kring vandringshinder i Kilsbergen har genomförts och två hinder är nu åtgärdade. Ny konstruktion för reglering av vatten i Oset och Rynningeviken och Boglundsängen har byggts.

Under året har kommunen arbetat med ansökan om utrivning av två dammar i Täljeån respektive Svartån, Almbro och Lindbacka damm, samt återställning av åbottnarna kring dessa. Återställningen bedöms ha stor betydelse för bl a fiskars vandringsmöjlighet i dessa vattendrag samt ökar möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna avsevärt. Ansökan inlämnas till miljödomstolen i januari 2021.

Avtal har tecknats med ÖBO omsorg som genomför kartläggning av de egna de egna fastigheternas energieffektiviseringspotential. Lista har framtagits med vilka fastigheter som har störst potential för energieffektivisering och tre objekt har kartlagts grundligt i en första pilotutredning. Förslag på effektåtgärder finns som kräver investeringar i fastigheterna.

För att minska klimatpåverkan genom t ex minskad användning av bil som färdmedel arbetar verksamheten med nudging (beteendepåverkan). En vintercyklingskampanj har genomförts vintern 19/20 och 20/21 med start i november med bra utfall. Under året har det varit svårt att se om de olika insatserna har haft inverkan på val av färdmedel då Coronapandemin inneburit att fler har arbetat hemifrån och heller inte rört sig ute i samhället lika mycket som vanligtvis.

Projektet om Meningsfull sommar (hemester) för 2020 har bidragit till att fler upptäckt pärlor i den egna kommunen och länet vilket har bidragit till mindre resande. Projektet blev lyckat mycket tack vare samverkan mellan olika förvaltningar och aktörer som kraftsamlade runt frågan.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Restaurering av ångar och betesmarker resulterar i många livsmiljöer för våra arter. Arbetet med vandringshinder har intensifierats och två är borttagna i Kilsbergen, vilket gör att fiskarna kan komma till tex. Gårdsjön. 	<ul style="list-style-type: none"> Arbeta mer med pollineringsprojekt för att gynna pollinerare. Komma igång med sångfågeln landskap för att gynna arter kopplat till skogar. Framtagande av en strategi för naturvård och friluftsliv

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Antal åtgärder för vattenlevande organismer	0	1	2	3
Antal hektar – långsiktigt skydd/restaurerats för att få höga miljövärden (ett års fördröjning)	364	863	903	Öka
Antal kommunala natur- och kulturresevat	18	19	21	21
Utveckling cykeltrafik (passager/dygn)	12 650	13 200	16 400	Öka
Utveckling biltrafik (passager/dygn)	133 680	138 700	139 200	Inte öka
Antal påstigande i kollektivtrafik (stadstrafik)	8 156 476	8 721 500	5 000 000	Öka
Kommentarer till indikatorernas utfall				
Antal åtgärder för vattenlevande organismer: 2 trummor i Kilsbergen åtgärdade (Göljeån och Gårdsjön)				
Antal hektar – långsiktigt skydd/restaurerats för att få höga miljövärden: 40ha (Björkönen, Lövnäs, Lockhyttan, Åsskog, Boglundsängen och vid fd. Sanatoriet i Garphyttan)				
Antal kommunala natur- och kulturresevat: Vi har justerat indikatorn och inkluderat kulturresevaten, då även dessa hyser mycket höga naturvärden. Därför har siffran ökat med två, kulturresevaten Sommarro och Karlslund. Dessa två skapades 2010 och är inte nya för i år men ingår från och med nu i mätningen.				
Utveckling cykeltrafik: Under våren var minskningen ca 30 % vilket troligtvis är p.g.a. Coronapandemin, men på helåret har ändå cykeltrafiken ökat, där minskningen i kollektivtrafiken kan vara en förklaring				
Utveckling biltrafik: Under våren var minskningen ca 30 % vilket troligtvis är p.g.a. Coronapandemin, men på helåret har ändå biltrafikmängderna varit på samma nivå som 2019.				
Antal påstigande i kollektivtrafik: Antalet resenärer har minskat p.g.a Coronapandemin. Delvis uppskattade siffror från Region Örebro Län iom att påstigningen fram vid bussarna stängdes pga pandemin.				

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

Inriktningar:

- Jämfört med år 2000 ska klimatbelastningen minska med 40 procent per invånare för det geografiska området Örebro kommun, samt minska med 80 procent per invånare för Örebro kommunkoncern.
- Utveckla kommunens arbete med att uppmuntra och möjliggöra för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna.

- Utveckla samverkan mellan näringsliv, civilsamhälle, offentlig sektor och akademien för att utbyta kunskap och gemensamt agera för att möta klimatutmaningen.

Nämndens åtagande: Arbetet med att uppmuntra och möjliggöra för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna ska fortsätta, bland annat genom slutförandet av den nya stadsdelen Tamarinden och genom att arbeta vidare med nudgingmetoder och mobility management avseende resvanor i projektet Klimatsmart vardag.

Status: Pågående. Arbetet med förstudier och ”hus som delar energi” har under året pågått intensivt för Tamarinden. Stadsbyggnad har medverkat i Klimatsmart vardag bl.a. genom att bedriva vintercykelkampanj samt ”låt-barnen-styra”-kampanjen med utmaningar för barn att cykla mer.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka användningen av förnybar energi med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan.

Inriktningar:

- Kartlägg kommunens egna fastigheters energieffektiviseringspotential.

Nämndens åtagande: Örebro kommuns egna fastigheters energieffektiviseringspotential ska kartläggas.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Arbetet med att uppmuntra och möjliggöra för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna ska fortsätta, bland annat genom slutförandet av den nya stadsdelen Tamarinden och genom att arbeta vidare med nudgingmetoder och mobility management avseende resvanor i projektet Klimatsmart vardag.

Status: Pågående. Arbetet med förstudier och ”hus som delar energi” har under året pågått intensivt för Tamarinden. Stadsbyggnad har medverkat i Klimatsmart vardag bl.a. genom att bedriva vintercykelkampanj samt ”låt-barnen-styra”-kampanjen med utmaningar för barn att cykla mer.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade

Inriktningar:

- Arbeta för ökad hänsyn till ekosystemtjänster inom det kommunala uppdraget.
- Utveckla samverkan mellan näringsliv, civilsamhälle, offentlig sektor och akademien för att utbyta kunskap och gemensamt agera för att möta klimatutmaningen.
- Fortsätta arbetet med att långsiktigt trygga vattenförsörjningen. Bland annat genom Vätternvatten AB:s verksamhet, genom att påbörja byggnation av en ny vattenreservoar, samt genom att säkra vattenledningssystemet nu och i framtiden.

Nämndens åtagande: Vattenplanens åtgärder ska genomföras. Vattenplanen syftar till att säkra en god status för Örebro kommuns vattenförekomster och att långsiktigt trygga dricksvattenresurserna. **Status:** Pågående

Nämndens åtagande: Arbetet för att främja anläggning av våtmarker ska fortsätta. Detta syftar till att minska näringsförluster, miljögifter, öka biologisk mångfald och minska översvämningsrisker.

Status: Pågående, Boglundsängens våtmark var klar under 2020 och Hedens vattenlandskap planeras. Ett LONA-projekt pågår om utredning/förstudier av våtmarker i Berglunda och Munkatorp. Projektet slutredovisas under våren 2021.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Anläggning av våtmarker.
Status: Pågående
- Anlägga skydds-zoner mot vattendrag.
Status: Pågående

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Inriktningar:

- Stärka samverkan och öka förståelsen kring arbetet med en hållbar livsmedelsförsörjning i Örebro, samt utreda värdet av jordbruksmark ur ett livsmedelsförsörjningsperspektiv för bedömning av framtida byggnation på jordbruksmark.
- Arbeta för ökad hänsyn till ekosystemtjänster inom det kommunala uppdraget.
- Arbeta för biologisk mångfald genom att ta fram en strategi för naturvård och friluftsliv och skapa en handlingsplan för att implementera kommunens grönstrategi.
- Utveckla restaureringsarbetet av äldre kulturmark med särskild fokus på Björkönen.

Nämndens åtagande: En vägledning ska tas fram för att i den fysiska planeringen förtydliga hur jordbruksmarken ska hanteras inom ramen för den lagstiftningen. Vägledningen ska skapa bättre och stabilare beslutsunderlag och bidra till väl avvägda beslut om framtida markanvändning på befintlig jordbruksmark. Syftet med vägledningen är samtidigt att fungera som ett stöd i de avvägningar som behöver göras då konkurrerande intressen till livsmedelsförsörjning aktualiseras, såsom bostadsbyggande och utbyggnad av infrastruktur. Vägledningen planeras arbetas in i översiktsplanen genom kommande planeringsstrategi.

Status: Pågående

Nämndens åtagande: Restaureringsarbetet av äldre kulturmark med särskilt fokus på Björkönen ska utvecklas. Syftet är att restaurera mark för att återskapa landskapstyper som minskat. Minskningen har medfört att arterna knutna till dessa livsmiljöer också har minskat och är idag till stor del hotade.

Status: Pågående, restaurerat på Björkönen, Lockhyttan, Lövnäs, i Garphyttan och Ässkog.

Nämndens åtagande: Biologisk mångfald ska stärkas genom framtagandet av en strategi för naturvård och friluftsliv.

Status: Ej påbörjat.

Nämndens åtagande: Biologisk mångfald ska stärkas genom framtagandet av en handlingsplan för att implementera kommunens grönstrategi.

Status: Har varit vilande under delar av året men nu pågående

Nämndens åtagande: För att stärka biologisk mångfald ska artrika ängs- och betesmarker restaureras. I enlighet med investeringsprogrammet ska bland annat betesmarkerna i Ässkog färdigställas, restaureringen av Vinteråsens ängar ska påbörjas.

Status: Pågående

Nämndens åtagande: Sjöar och vattendrag ska vara levande och gynna biologisk mångfald. I enlighet med investeringsprogrammet ska bl a utrivning av vattenhinder i Kilsbergen utföras.

Status: Pågående, två utfördes i år i Kilsbergen.

Nämndens åtagande: Ekosystemtjänster ska öka genom återskapandet av våtmarker och vattenlandskap. I enlighet med investeringsprogrammet ska bland annat Hedens vattenlandskap påbörjas, våtmarker och ängar i Norra Ormesta ska färdigställas. Detta kommer bland annat att bidra med minskad näringsbelastning/övergödning av Hjälmaran samt gynna pollinerande arter och vattenledande arter.

Status: Pågående, Bodlundsängen och Norra Ormesta är klara och Hedens vattenlandskap planeras.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Restaurering av Björkön.
Status: Pågående, 7ha i år och är ett arbete över flera år.
- Restaurering av Vinteråsens ängar.
Status: Pågående, ett arbete över flera år
- Färdigställande av betesmarker i Ässkog.
Status: Pågående, 3,5 ha i år och ett arbete över flera år.
- Utrivning av vattenhinder i Kilsbergen.
Status: Pågående, två klara i år och är ett arbete över flera år.
- Hedens vattenlandskap.
Status: Pågående
- Våtmarker och ängar i Norra Ormesta.
Status: Slutfört

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfall i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

Nämndens åtagande: Nämnden bidrar till utveckling genom redan etablerade arbetsätt, bland annat genom samverkan med Tekniska nämnden.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema förhållanden och ett förändrat klimat

Inriktningar:

- Utveckla samverkan mellan näringsliv, civilsamhälle, offentlig sektor och akademien för att utbyta kunskap och gemensamt agera för att möta klimatutmaningen.

Nämndens åtagande: Åtgärderna i Klimatanpassningsplanen ska genomföras. Det innebär bland annat att ta fram en handlingsplan för översvämning och skyfall, utreda att

fördröja vatten uppströms Örebro tätort.

Status: Pågående

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Anläggning av våtmarker.
Status: Pågående, Boglundsängen klart och Heden planeras.
- Anlägga skyddszoner mot vattendrag.
Status: Pågående

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

För att bidra till målområdet om ett hållbart och resurseffektivt Örebro arbetar nämnden bland annat med att åstadkomma en balans i färdtjänstekonomin. Nämndens verksamhet arbetar kontinuerligt tillsammans med Region Örebro Län (RÖL) så att regionen ska minska kostnaderna. Ett arbete pågår i samband med RÖL där nämndens verksamhet samt ekonomer från Örebro kommun träffar representanter från RÖL analyserar kostnaderna och kostnadsutvecklingen. RÖL har varit behjälpliga vid framtagande av analysmaterial. En extern granskning av färdtjänstverksamheten har genomförts och resultatet har presenterats i slutet av året. Nästa steg är att arbeta vidare med de förslag som kom från granskningen. Ett annat bidrag är de insatser som görs för att förbättra och säkra upp så att investeringsprocessen blir mer effektiv och genomförbar med en tydligare koppling till målområden i ÖSB.

Vid planering av nya lokaler i Örebro samarbetar nämndens verksamhet med lokalförsörjningsenheten och andra programområden för att där det är möjligt tillgodose ett samutnyttjande.

Nämndens verksamhet fortsätter arbeta med ökad digitalisering – för att uppnå högre kvalitet och högre effektivitet vilket kan frigöra resurser, och som kan höja servicen gentemot medborgare och andra aktörer, som exempel kan nämnas arbetet med att förbereda för en plattform för IoT (Internet of Things). Flera projekt har genomförts, pågår just och vissa har ännu inte påbörjats, som ska bidra till en mer datadriven samhällsbyggnadsprocess.

Under året har verksamheten fokuserat på att utveckla organisationen för att skapa bättre förutsättningar för digitalisering, t ex digitaliseringsforum som syftar till kunskapsutbyte mellan enheterna på Stadsbyggnad och att främja en enhetlig digitalisering för att förverkliga programområdets digitaliseringsstrategi inom Stadsbyggnad. Digitaliseringsforumet riktas på nämndens interna processer och blir ett organisatoriskt verktyg.

Nämndens verksamhet har klarat de uppsatta målen för digital tvilling, det betyder att det nu finns en digital tvilling för Norrcity och den första kopplingen till trafiksensorer har gjorts så att det är möjligt att mäta trafikflöden och använda för visualisering.

Under året har verksamheten påbörjat arbetet med informationssäkerhet i enlighet med Örebro kommuns policy och metodhandbok för informationssäkerhet.

Genom nämndens verksamhet deltar Örebro kommun i projektet AI driven mobility som ska förstå AI:s påverkan på framtidens mobilitet.

Under året har utvecklingen av öppna data bevakats. Öppna data är positivt för att kunna skapa så stor nytta av datan som möjligt. Dock kräver öppna data en ny finansieringsmodell för geodata, som idag är intäktsfinansierat. Under våren har geodataenheten bidragit med sin kompetens till Vård- och omsorg och Örebro kommuns centrala stab i arbetet med att effektivt kunna hantera Coronapandemin.

2019 lanserade Stadsbyggnad sitt eget Tillits- och kulturprogram som syftar till att skapa en god gemenskap, stärka jämställdhet och trygga medarbetare. Flera insatser har därefter genomförts – insatserna genomförs på digitala APT:er. Arbetet med Säkra kompetensen ställdes också in med anledning av pandemin under våren men har återupptagits under hösten, också i digital form. Genomförande av aktiviteter på verksamhetsnivå har delvis genomförts, och på förvaltningsnivå är det flera som pågår.

Under rådande Coronapandemi har nämndens verksamhet fokuserat på att tillgodose en god arbetsmiljö för de medarbetare som arbetar hemifrån genom att bland annat erbjuda så kallade hemma-kit bestående av stor dataskärm, tangentbord och datamus. För att säkra upp en god psykosocial arbetsmiljö har de olika cheferna arbetat med sociala aktiviteter som t ex utflykter (som följer Folkhälsomyndighetens riktlinjer) och regelbundna digitala avstämningar. En effekt av pandemin och att medarbetare arbetar hemifrån är att omställningen från arbete på kontoret till hemma har gått väldigt smidigt eftersom medarbetarna är vana vid att arbeta aktivitetsbaserat, medarbetarna har snarare utvecklat ännu bättre kunskaper och upptäckt nya användningsområden för teknikstöd och digitala arbetssätt. Under året skedde en förändring avseende förvaltningschef, övergången har gått mycket smidigt till.

Nämndens verksamhet ser inget produktionstapp under tiden som majoriteten av medarbetarna har arbetat hemifrån under Coronapandemin och har heller ej drabbats av någon större sjukfrånvaro under året, snarare har färre varit sjukskrivna jämfört med föregående år.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Förbättrat HME Fokus på arbetsmiljö i hemmet maa pandemin Förbättrat samarbete med Region Örebro Län för att minska kostnaderna för färdtjänst 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt arbete med investeringsprogrammet, kopplingen mellan ambitioner och drift Fortsatt samarbete med Region Örebro Län för att minska kostnaderna för färdtjänst Fortsätta arbetet med att identifiera, synliggöra och presentera effekten av volymförändringar i nämnderna till följd av den växande kommunen

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Andel enheter med HME-värde på minst 78%	33,3	36	66,7	Öka
Andel chefer som har mellan 10 - 30 medarbetare (%)	36	43	58	Öka
HME-index	75	73	76	Öka
- Kvinnor	74	72	74	Öka
- Män	76	75	78	Öka
Ekonomisk ramavvikelse för PN, mnkr (exkl reavinst, mark) %	-5,8	-27,1	-6,3	>/=0
- varav Stadsbyggnad	7,2	6,3	7,5	>/=0

Kommentarer till indikatorernas utfall

Andel enheter med HME-värde på minst 78%: En rejäl ökning jämfört med föregående år.

Andel chefer med 10-30 medarbetare:

HME-index: HME (hållbart medarbetarengagemang) har ökat, en mycket positiv utveckling – speciellt utifrån att året har präglats av en pandemi.

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

Örebro kommun ska arbeta nämndöverskridande för att nå högsta möjliga resursnytta

Inriktningar:

- Utveckla principer för ekonomistyrning som skapar incitament för kostnadsmedvetenhet, förnyelse och effektivitet med kommunens medel.
- Genomföra en strukturomvandling för att säkerställa välfärdens tillväxt i tider av demografisk förändring.
- Skapa förutsättningar för en transparent resursfördelning som tar hänsyn till demografiska och strukturella behov.
- Utöka dialogen med marknaden inför upphandling.
- Arbeta fram inköpsrutiner som bidrar till ett bättre resursutnyttjande.

Nämndens åtagande: Fortsatt arbete inom Programnämnd Samhällsbyggnad Egen verksamhet för att uppnå en ekonomi i balans, med fokus på färdtjänst.

Status: Pågående. Extern granskning av färdtjänstverksamheten i kommunen och regionen genomförd på uppdrag av Programnämnd Samhällsbyggnad. Granskningen har lyft ett antal förbättringsområden där fortsatt arbete med handlingsplan och åtgärder görs under 2021.

Nämndens åtagande: Fortsätta arbetet med att utveckla och ta fram strategiskt arbetssätt för ekonomistyrning inom Programnämnd Samhällsbyggnad Egen verksamhet i syfte att skapa långsiktighet och struktur för en ökad medvetenhet och kring ekonomistyrningen som redskap för att uppnå de politiska målen och skapa förutsättningar för mer strategiskt arbete med ett större ekonomifokus.

Status: Pågående. Arbete med investeringsprocessen har pågått under 2020 var nya kolumner har införts i investeringsplanen. Investeringsplanen kommer inför investeringsbudget 2022 bli allt mer pricksäker kring när faktiska investeringsmedel behövs och även vilket år driftskostnadskonsekvenserna kommer att inträffa, både i form av kapitalkostnader men även övriga driftskostnader såsom personal, hyra m.m.

Nämndens åtagande: Investeringsprocessen inom programområde Samhällsbyggnad ska tydliggöras och utvecklas, i syfte att uppnå bättre samordning, resursutnyttjande, tydligare prioriteringar, ökat genomförande, vilket ämnar leda till ökad måluppfyllelse.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Utveckla inköpsrutiner inom Programnämnd Samhällsbyggnad Egen verksamhet, bland annat utifrån ökad köptrohet och att säkerställa ändamålsenliga ramavtal för att skapa förutsättningar för mer långsiktigt och resurseffektivt arbete.

Status: Slutförd. Tillsynsrapporten för 2020 visade låg andel fel köp för Programnämnd

samhällsbyggnad egen verksamhet och ingen utveckling av nuvarande rutiner behövs.

Nämndens åtagande: Dialogen med marknaden inför upphandling ska öka.

Status: Pågående. Stadsbyggnad deltar i kommunens branschråd tillsammans med tekniska förvaltningen, upphandlingsenheten och näringslivsenheten.

Nämndens åtagande: Arbetet med öppna data ska fortsätta. Utveckling inom geodataområdet för att bidra till öppna data som kan främja hela kommunens arbete med kommunikation gentemot invånare, externa aktörer, näringsliv mm.

Status: Fortsatt vilande i väntan på regeringsbeslut.

Nämndens åtagande: Programområdet behöver identifiera, synliggöra och presentera effekten av volymförändringar i nämnderna till följd av den växande kommunen som ej har budgetkompenserats för, i syfte att skapa transparens och arbeta för en ekonomi i balans.

Status: Pågående. Arbetet pågår för fullt med att identifiera och synliggöra kostnad och rimlig budget för färdtjänsten. Tekniska förvaltningen och exploatering har under året utvecklat arbetsmetoder för att synliggöra effekter av tillkommande allmän plats, vilket presenterats i nulägesbeskrivningen.

Nämndens åtagande: Stödja olika verksamheter inom civilsamhället. Genom nämndöverskridande samarbete och samarbete med civilsamhället, genom t ex samnyttjande av lokaler kan vi bidra till högre resursnytta.

Status: Vilande. Pga pandemin har detta pausats.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

Inriktningar:

- Skapa förutsättningar för en transparent resursfördelning som tar hänsyn till demografiska och strukturella behov.

Nämndens åtagande: I det fortsatta utvecklingsarbetet för investeringsprocessen ska jämställdhetsperspektivet ingå som en del i framtagandet av investeringsplanerna för Programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet. Detta ämnar bidra till en ökad transparens i investeringsbudgeten.

Status: Pågående.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetens och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Inriktningar:

- Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter.

Nämndens åtagande: Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska förbättras.

Implementeringen av Stadsbyggnads Tillit- och kulturprogram ämnar främja arbetet med att stärka ledarskap- och medarbetarskap och bidra till ökat HME. **Status:** Pågående.

Nämndens åtagande: För att säkerställa en långsiktig hållbar kompetensförsörjning ska arbetet med Säkra kompetensen fortsätta.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Samverkan ska ske med lärosäten. Samverkan för att uppmärksamma studenter Örebro kommun som arbetsgivare och för att utveckla utbildningsinnehåll som kan bidra till ett stärkt underlag på arbetsmarknaden utifrån perspektiven attrahera och rekrytera kompetenser.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Framgent utvärdera Citypassagen och aktivitetsbaserat arbetssätt för att säkerställa ett positivt och produktivt arbetssätt med god arbetsmiljö.

Status: Vilande. Fokus har varit att underlätta digitala arbetssättet med goda förutsättningar utifrån fysiska och psykosociala arbetsmiljöåtgärder.

5 Analysunderlag – ekonomi.

5.1 Enheternas ekonomiska resultat

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet uppvisar för 2020 en negativ budgetavvikelse om – 6,3 mnkr vilket motsvarar en avvikelse på 5 procent jämfört mot aktuell budgetram för bokslut 2020. Den negativa avvikelsen hänförs i sin helhet till kollektivtrafiken (- 18 mnkr) var färdtjänsten har den största avvikelsen (- 16,6 mnkr). Den negativa avvikelsen inom kollektivtrafiken minskas något av på grund av den positiva avvikelsen inom Mark (+ 4,2 mnkr) och Stadsbyggnad (+ 7,5 mnkr).

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har för 2020 ett effektiviseringskrav motsvarande 0,7 % av den tilldelade budgetramen vilket motsvarar 813 tkr för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet. Dessutom har Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet tilldelats ytterligare 39 tkr av programområde Samhällsbyggnads effektiviseringskrav. Det ytterligare tilldelade effektiviseringskravet på 39 tkr hänförs till Byggnadsnämndens andel av det generella effektiviseringskravet för programområde Samhällsbyggnad. Det sammanlagda effektiviseringskravet för programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet 2020 uppgår därmed till 852 tkr. Åtgärderna innebar både effektivisering och direkta kostnadsminskningar för förvaltningen, och de åtgärder som vidtagits för att hantera effektiviseringskravet har hanterats och gett önskad effekt för året.

Förutom det generella effektiviseringskravet fanns det dessutom enligt ÖSB 2020 ett riktat uppdrag avseende kostnadsbesparingar hänfört till inköp motsvarande 35 mnkr för hela Örebro kommuns verksamheter. Kostnadsbesparingen förväntas vara en konsekvens av en effektivare inköpsorganisation. Beloppet på 35 mnkr fördelas enligt ÖSB 2020 jämnt mellan alla kommunens nämnder var vardera nämnd fick 0,4 %. Programnämnd samhällsbyggnad tilldelades 2,8 mnkr av det totala uppdraget på 35 mnkr. Programnämnd samhällsbyggnad fördelade tilldelad budgetreducering avseende inköp jämnt till programområdets driftsnämnder, Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet tilldelades ett

belopp på 497 tkr. Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har inte kunnat uppnå önskad effekt i form av effektivare inköp, såsom att ej handla utanför avtal. Ingen omfördelning av tilldelat besparingsuppdrag har skett under 2020. Då ingen omfördelning har skett under 2020 har Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet följaktligen hanterat effektiviseringskravet under 2020 genom att inte tillsätta del av tjänst inom Naturvården, Statsmiljö och trafikenheten samt projektledningsenheten. Vakanshållningen kommer att återföras till respektive enhet inför 2021 och effektiviseringskravet på 497 tkr kommer att hanteras tillsammans med 2021 års effektiviseringskrav.

Enhet	Bokslut	Budget	Bokslut	Avvikelse		Förändr %
Belopp i tkr	2019	2020	2020	Budget - bokslut	Förbrukning	2019-2020
Kollektivtrafik	-74 631	-45 481	-63 443	-17 962	39%	-15%
Stadstrafik inkl flextrafik	-9 101	-8 120	-9 319	-1 199	15%	2%
Regiontrafik	-4 431	-100	-254	-154	154%	-94%
Färdtjänst	-61 099	-37 261	-53 870	-16 609	45%	-12%
Mark	-19 782	-6 985	-2 806	4 180	-60%	-86%
Markreserv, skog, naturvård, bostadsrätter	-38 423	-26 681	-27 437	-756	3%	-29%
Tomträtter	12 312	17 470	18 631	1 161	7%	51%
Kultur- och fritidsfastigheter	605	508	2 669	2 161	425%	341%
Lokalförsörjning	5 722	1 718	3 331	1 613	94%	-42%
Stadsbyggnad	-48 084	-72 544	-65 040	7 504	-10%	35%
Nettokostnad	-142 497	-125 010	-131 289	-6 279	5%	-8%

Budget med minustecken framför avser kostnadsbudget, och budget utan minustecken avser budget i form av intäktskrav.

Utfall med minustecken framför avser utfall i form av förbrukade kostnader. Utfall utan minustecken avser utfall där intäkter överstiger kostnader.

5.1.1 Kollektivtrafik

Kollektivtrafikens samlade resultat vid bokslut 2020 uppgår till 63,4 mnkr vilket innebär en budgetavvikelse på – 18 mnkr för 2020. Den negativa avvikelsen motsvarar en avvikelse på 39 procent jämfört mot budget 2020. Inom kollektivtrafiken visar alla områden förutom Anläggningar en negativ budgetavvikelsen, dock hänförs den största avvikelsen till färdtjänsten. Avvikelsen för de olika restyperna presenteras i nedanstående tabell (OBS! Tabellen omfattar enbart kostnader för resor samt administration, övriga eventuella kostnader inom kollektivtrafiken har ej sammanställts i denna tabell).

Kostnad	Örebro kommuns budget 2020 (tkr)	Prognos 2020 från RÖL (tkr)	Utfall 2020 (tkr)	Differens budget mot utfall 2020 (tkr)
Resor				
Färdtjänst	28 693	56 700	42 922	-14 229
Färdtjänstresor	(Ej uppdelad i redovisningen)	55 200	(Ej uppdelad i redovisningen)	(Ej uppdelad i redovisningen)
Riksfärdtjänst	(Ej uppdelad i redovisningen)	1 500	(Ej uppdelad i redovisningen)	(Ej uppdelad i redovisningen)
Flextrafik	4 387	4 700	4 756	-369
Kompletteringstrafik	100	147	124	-24
Länstrafik	0	0	130	-130
Summa resor	33 180	61 547		-14 752
Administration				
Färdtjänst	10 668	13 424	13 156	-2 488
Flextrafik	274	358	515	-241
Summa administration	10 942	13 782		-2 729
Summa	44 122	75 329		-17 351

Färdtjänst

Det samlade resultatet för färdtjänsten 2020 uppgår till 53,9 mnkr och innefattar både resor och administration. Utfallet på 53,9 mnkr är en avvikelse mot budget om – 16,7 mnkr vilket motsvarar en avvikelse på 45 procent mot budgetram.

Färdtjänstens negativa budgetavvikelse är en förbättring jämfört med 2019, dock fortsätter trenden med negativ avvikelse inom färdtjänsten. Enligt uppgifter från Region Örebro län (RÖL) har effekten av Coronapandemin medfört en kostnadsreducering för färdtjänsten inklusive riksferdtjänsten med 6,7 mnkr jämfört med ett normalår. 2016 redovisades en avvikelse på – 9 mnkr, 2017 – 16,3 mnkr, 2018 – 17,5 mnkr och 2019 – 27,1 mnkr. Den minskade avvikelsen mellan 2019 och 2020 beror bland annat på borttagning av taxesubventionen för länstrafikresor inom Örebro kommun och borttagande av högkostnadsskyddet vilket har frigjort budgetmedel att budgetera till färdtjänstresor. Trots åtgärderna som Programnämnd samhällsbyggnad har vidtagit hittills fortsätter färdtjänsten att uppvisa stora budgetavvikelser.

Antalet färdtjänstresor inklusive riksferdtjänst under 2020 uppgick till 150 724 resor, vilket är en minskning med 31 procent jämfört med 2019. Kostnad per resa har ökat under 2020 till 286 kr/resa jämfört med 231 kr/resa för 2019, vilket motsvarar en ökning med 24 procent. Den främsta orsaken till den ökade kostnaden för färdtjänst under 2020 hänförs till den pågående Coronapandemin samt avtalsstrukturen som Region Örebro län (RÖL) har med utförarna av färdtjänst. Coronapandemin har inneburit att färre resor har genomförts under året samt att fler enskilda resor har genomförts då samåkning inte ska genomföras av utförarna. Avtalet som RÖL har med utförarna innebär att de ska ha en viss grundbemanning som de kan fakturera oavsett antalet faktiska resor som genomförs. Under 2019 direktupphandlade RÖL ett trafikavtal som påverkade hela regionen vilket medförde ökade kostnader för färdtjänsten även under första halvåret av 2020. Från och med den 1 juli 2020 har ett nytt avtal trätt i kraft vilket har medfört lägre kostnader under andra halvåret. Under perioden januari till juni uppgick kostnaden per resa till 321 kr medan kostnaden per resa för perioden juli till december uppgick till 248 kr. Det nya avtalet innebär dock att kostnaderna för färdtjänsten kommer att öka till följd av årlig indexuppräknings.

I Örebro kommuns budget har inte färdtjänsten någon årlig uppräknings av budgetmedel, dvs. varken för ökat antal resor eller för indexökningar. Att antal resor fortsätter öka och även kostnaden per resa, till följd av bland annat indexökningar, RÖL räknar även årligen upp kostnaderna med 2–2,5 % per år utifrån t.ex. generella kostnadsökningar och drivmedelsindex, vilket därmed är en del av förklaring till dagens underskott. Detta sammanvägt med Örebro kommuns årliga effektiviseringskrav gör att gapet mellan Örebro kommuns budget och utfallet för färdtjänsten årligen ökar. Om en indexuppräknings av verkligt utfall för kostnaden för resor hade gjorts med 2,5 % från exempelvis 2011 så hade budgeten för 2020 uppgått till 42,1 mnkr för resor och avvikelsen för året skulle enbart varit – 0,9 mnkr.

Under 2020 har både RÖL och Programnämnds egen verksamhet upphandlat konsulter för att se över kostnader kopplat till kollektivtrafiken. Konsulterna som

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har anlitat har gjort en granskning och revision av kollektivtrafiken med fokus på färdtjänsten. Granskningen visar på bland annat bristande kommunikation mellan Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet och RÖL vilket bidrar till att Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet inte kan ställa krav och följa upp kostnader kopplat till färdtjänsten. Dessutom visade rapporten att Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet saknade kunskap kring kostnadsdrivande faktorer kopplat till färdtjänsten vilket minskar möjligheten att påverka de egna insatserna för att förbättra kostnadsläget. Granskningen visade även att Örebro kommun och RÖL har ändamålsenliga mål för färdtjänsten med avseende på kostnader och kvalitet och att Programnämnd samhällsbyggnad behöver en enhetlig och beslutad ambitionsnivå för färdtjänsten. Utifrån granskningen så har konsulterna kommit med följande rekommendationer för Programnämnden att arbeta vidare med under 2021:

- att Programnämnd Samhällsbyggnad utreder och beslutar vilken målnivå färdtjänsten ska ha med avstamp i ambitionsnivå med avseende på kvalitet, kostnad och servicenivå.
- att Programnämnd Samhällsbyggnad tillsammans med regionens och övriga kommuners ansvariga nämnder ser över Avtalet avseende överlåtande av färdtjänst till den regionala kollektivtrafikmyndigheten med fokus på behov av målstyrning, incitament och kommunikation.
- att Programnämnd Samhällsbyggnad initierar samverkan med regionen kring upphandlingsförfarandet för att få en inblick i kravställning, kostnadsdrivande faktorer och uppföljning i upphandlingsprocesser av trafikentreprenörer.
- att Programnämnd Samhällsbyggnad kravställer ökad tydlighet och insyn i utförande och kostnadsdrivande faktorer av administration av färdtjänst och samhällsbetalda transporter.
- att Programnämnd Samhällsbyggnad inkluderar färdtjänstområdet i sin internkontrollprocess.
- att Programnämnd Samhällsbyggnad tillsammans med förvaltning fastställer vilken målsättning inom kundnöjdhet som ska eftersträvas utifrån Örebro kommuns ambitionsnivå.
- att Programnämnd Samhällsbyggnad tydliggör och definierar vad en ändamålsenlig dialog är internt och till regionen på både politisk och tjänstemannanivå med avseende på syfte, mål och uppföljning.

Flextrafik

Det samlade resultatet för flextrafiken, resor och administration, uppgår för 2020 till 5,3 mnkr vilket är en avvikelse mot budget på – 0,6 mnkr. Budgetavvikelsen för flextrafiken motsvarar en avvikelse på 13 procent. Avvikelse hänförs till både resor och administration. Kostnaden för administration har dock minskat något jämfört med 2019.

Kostnaderna för resor har minskat jämfört med 2019 med cirka 2 procent, samtidigt som antalet resor har minskat med cirka 52 procent. Förändringen mellan 2019 och 2020 innebär att kostnaden per resa har ökat med 103 procent. Kostnadsökningen kan hänföras till den pågående Coronapandemin och

konsekvensen som den har på resandet. Avtalet som RÖL har med utförare av resor medför viss kostnad oberoende på antalet resor genomförda vilket innebär att trots lägre antal resor 2020 så kvarstår fortfarande kostnaden för flextrafiken.

Övrig kollektivtrafik

Övrig kollektivtrafik har enbart mindre avvikelser jämfört med budget. Inom kostnaden för övrig kollektivtrafik finns det en kostnad för taxesubvention som avser 2019 som ej blev bokförd 2019.

5.1.2 Mark exkl. kultur och fritidsfastigheter och LFE

Budgetramen för mark, exkl. kultur och fritidsfastigheter och LFE uppgår till 9,2 mnkr för 2020 och inkluderar markreserven, naturvård, skog, tomträtter och bostadsrätter. För 2020 uppvisar dessa verksamheter en positiv budgetavvikelse på +0,4 mnkr som hänförs till skogsverksamheten och tomträtter.

Naturvård

Naturvården har vid bokslut 2020 en avvikelse jämfört mot budget på – 0,8 mnkr. Avvikelsen hänförs till drifttagande av avbrutna investeringar till följd av reviderad investeringsbudget 2020 samt ett regresskrav på Naturens hus som Örebro kommun fick betala på grund av en vattenskada. Dessutom har det varit ökade skötselkostnader under året till följd av Coronapandemin då det har varit mer kostnader för skötsel av naturreservat. Driftkostnaderna för Naturens hus har under 2020 varit lägre än budgeterat och bidrar till att reducera de övriga kostnaderna kopplat till naturvården med + 0,2 mnkr.

Skog

Skogsverksamheten har ett budgeterat avkastningskrav på + 1,6 mnkr och uppvisar en positiv budgetavvikelse om + 1,0 mnkr för 2020. Den positiva budgetavvikelsen för 2020 beror på högre intäkter än budgeterat för 2020. De högre intäkterna hänförs till högre avverkning under året än planerat på grund av granbarkborre.

Den positiva avvikelsen för 2020 beror på högre avverkning under året än planerat på grund av granbarkborre. Problematiken med granbarkborreskadad har även medfört högre kostnader för skogsvård för året. Under året har skogsverksamheten tagit igen på ungskogsröjningen som under 2019 hade prioriterats bort för att sänka kostnaderna och bibehålla en ekonomi i balans.

Markreserv

Markreservens budget uppgår för 2020 till 8,2 mnkr och redovisar vid bokslutet en negativ avvikelse på – 0,5 mnkr. Den negativa avvikelsen beror på högre kostnader för beredning inför exploatering var kostnaderna inte kan bokas mot exploatering utan hamnar på resultatet hos markreserven. Dessutom har det varit högre kostnader för underhåll samt felavhjälpande åtgärder.

Tomträtter

Tomträtterna har för 2020 ett avkastningskrav på + 17,5 mnkr. För 2020 redovisar tomträtterna en positiv budgetavvikelse på + 1,2 mnkr. Avvikelsen hänförs till högre hyresintäkter än budgeterat samt lägre konsultkostnader. De

högre hyresintäkterna beror på att färre personer och företag har köpt loss sina tomter under 2020 än man hade räknat med.

Bostadsrätter

Bostadsrätterna uppvisar för 2020 en negativ budgetavvikelse om – 0,5 mnkr. Förklaring till denna avvikelse kan läsas nedan under stycket för LFE.

5.1.3 Fastigheter

Kultur- och fritidsfastigheter

Kultur- och fritidsfastigheter har ett avkastningskrav för 2020 om +0,5 mnkr. Utfallet för Kultur- och fritidsfastigheter uppvisar för 2020 en positiv budgetavvikelse på 2,2 mnkr. Den positiva avvikelsen förklaras av mindre skadegörelse under 2020 än budgeterat samt lägre underhållskostnader under året. Anledningen till att underhållskostnaderna är lägre under 2020 beror på att kostnaderna har varit mer omfattande och har därmed tagits som investeringskostnader. Dock har skötsel och tillsyn av Kultur- och fritidsfastigheter varit högre i år än budgeterat. Kostnadsökningen beror på bland annat att på att vid övergången från att Futurum till att Tekniska nämnden sköter skötseln och tillsynen för fastigheterna har de gått dubbelt.

LFE

Lokalförsörjning fastigheter (LFE) har ett budgeterat avkastningskrav 2020 om +1,7 mnkr. LFE uppvisar 2020 en positiv budgetavvikelse om + 1,6 mnkr. Dock behöver den positiva budgetavvikelsen ses tillsammans med bostadsrätternas redovisade utfall om – 0,5 mnkr. Tillsammans redovisar LFE och bostadsrätterna ett samlat utfall om + 1,2 mnkr för 2020.

Den positiva avvikelsen inom LFE kan hänföras att planerat inre och yttre underhåll inte kunnat genomföras i tänkt utsträckning med anledning av den pågående Coronapandemin då tillgång till lokaler och lägenheter har varit begränsat under året. En ytterligare effekt av Coronapandemin har varit lägre kostnader för felavhjälpan under året. Dock har skadegörelsen för året varit högre än budgeterat med stora kostnader för krossat glas vid Rådhuset, Medborgarhuset och på skolor.

Bostadsrätternas negativa avvikelse beror på ökad skadegörelse under året som har överskridit budgeten för skadegörelse. Dessutom har det varit två vattenskador under året på Trygghetsboenden som överskridit den budgeterade kostnaden för att åtgärda skadorna. Ytterligare bidragande faktor till underskottet 2020 beror på att planerat inre- och yttre underhåll har varit högre än budgeterat.

5.1.4 Stadsbyggnad

Budgetramen för Stadsbyggnad uppgår till 72,5 mnkr vid bokslut 2020 och omfattar budget för planeringsavdelningen, bygglovsavdelningen, mark- och exploateringsavdelningen samt ledning och stab för förvaltningen. Utfallet för Stadsbyggnad uppgår till 65 mnkr vilket är en positiv budgetavvikelse om + 7,5 mnkr. Den positiva avvikelsen hänförs till lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster inom de olika verksamhetsområdena samt outnyttjade reserver

inom ledningens budget. Nedan följer redovisning av respektive verksamhetsområdes utfall för 2020.

Planeringsavdelningen

Planeringsavdelningen omfattar verksamheter för trafikplanering och stadsmiljö, översiktlig planering, detaljplanering och geodata. För 2020 uppvisar avdelningen en samlad positiv budgetavvikelse om + 2,6 mnkr, vilken hänförs till enheterna översiktlig planering och planeringsavdelningens ledning på grund av lägre personalkostnader till följd av vakanta tjänster under året. Dessutom har det varit lägre kostnader under året resor, logi, kurser och konferenser samt för konsultkostnader vilket kan hänföras till den pågående Coronapandemin var man inte kunnat åka iväg på kurser och konferenser. Inom Trafik- och stadsmiljöenheten uppvisas för 2020 en negativ budgetavvikelse om – 0,2 mnkr. Orsaken till den negativa avvikelsen är att Trafik- och stadsmiljöenheten beror på drifttagning av avbrutna investeringar under 2020 till följd av reviderad investeringsbudget. Geodata uppvisar en negativ budgetavvikelse på – 0,7 mnkr vilket hänförs till lägre intäkter än beräknat för geodataförsäljning. En mer kontinuerlig analys av nedlagda kostnader kommer att ske under 2021 för att fakturera nedlagda kostnader till berörda verksamheter.

Detaljplanenheten har sina verksamhetskostnader under Byggnadsnämnden, vilka ska finansieras till av intäkter från avgifter, men har programnämndens egen verksamhet som arbetsgivar-nämnd. För 2020 uppvisar verksamheten ett underskott på – 0,5 mnkr mot budget. Underskottet hänförs till återbetalning av tidigare statsbidrag.

Bygglovsavdelningen

Bygglovsavdelningen redovisar inom Programnämnd samhällsbyggnad egen verksamhet en positiv budgetavvikelse på + 0,4 mnkr. Den positiva budgetavvikelsen hänförs till statlig ersättning för sjuklönekostnader, lägre kringkostnader samt föräldraledigheter inom Tillsyn och administration. Bygglovsavdelningen har sin budget inom Byggnadsnämnden, men Programnämnd samhällsbyggnad egen verksamhet har arbetsgivaransvar för avdelningen. Bygglovsavdelningens verksamhetskostnader ska inom Byggnadsnämnden finansieras via intäkter från avgifter, förutom tillsynsarbetet som har skattefinansierad del. Kostnader för verksamhetskostnader har under året först över till Byggnadsnämnden via tidskrivning och verksamhetens resultat återfinns inom Byggnadsnämnden. Bygglovsverksamheten har under året övergått till ett mer digitalt arbete vilket har medfört mer effektiv flödeshantering vilket gett positiva effekter speciellt under Coronapandemin och mycket av arbetet har skett hemifrån.

Mark- och exploateringsavdelningen

Mark- och exploateringsavdelningen, som innehar budget för projektledningensheten, exploateringsenheten, lokalförsörjningsenheten, markenheten samt naturvårdsenheten, uppvisar för 2020 en positiv budgetavvikelse om + 2,1 mnkr. Avvikelsen hänförs till vakanta tjänster inom verksamheten som inte har tillsats under 2020

Stab och ledning

Staben inom Stadsbyggnad redovisar en positiv budgetavvikelse om - 0,2 mnkr. Avvikelsen hänförs till att det under året har varit lägre intäkter än beräknat för intern tidskrivning, detta medför dock ingen påverkan på det totala utfallet för Stadsbyggnad då tidskrivning enbart fördelar kostnaderna.

Inom Stadsbyggnads ledning och gemensamma kostnader uppvisar en negativ budgetavvikelse på + 2,0 mnkr samt + 0,5 mnkr. Den positiva budgetavvikelsen inom Stadsbyggnads ledning hänförs till medel för förvaltningsövergripande konsultinsatser samt reserver avsatta på ledningsnivå som ej nyttjats fullt ut under 2019. Avvikelsen inom förvaltningsgemensamma kostnader hänförs främst till lägre kostnader kopplat till Citypassagen än vad beräknades vid ingången på året.

5.1.5 Effekter av Coronapandemin

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har inte haft några större ekonomiska påverkningar till följd av den pågående Coronapandemin. Programnämndens egen verksamhet har mottagit ersättning för sjuklönekostnader motsvarande 0,5 mnkr men inte haft någon större sjukfrånvaro jämfört med ett normalår. Under året har det varit minskade kostnader för resor, logi samt kurser och konferenser som är 2 mnkr lägre 2020 jämfört med 2019. Kollektivtrafiken har enligt uppgifter från Region Örebro län haft dämpade kostnader med cirka 6,8 mnkr under 2020 jämfört med ett normal år trots detta har kostnaden per resa ökat med cirka 24 procent för färdtjänsten och med 103 procent för flextrafiken. Inom naturvården har det varit en del kostnadsökningar för skötsel av naturreservat till följd av att fler personer vistas ute i naturen.

5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

Intäkts- och kostnadsutveckling	2019	2019	2019	2020	2020	2020	Förändring 2019-2020
	Budget	Bokslut	Förbr%	Budget	Bokslut	Förbr%	
Intäkter							
3 Intäkter	1 486 792	1 487 322	100%	1 417 265	1 455 724	103%	-2%
Kostnader							
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-188 764	-210 521	112%	-175 247	-193 867	111%	-8%
5 Personalkostnader	-93 462	-81 515	87%	-98 153	-90 831	93%	11%
6A Lokalhyror	-1 187 789	-1 156 901	97%	-1 166 004	-1 165 026	100%	1%
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-70 195	-81 955	117%	-67 330	-90 666	135%	11%
7 Övriga kostnader	-61 967	-98 927	160%	-35 542	-46 623	131%	-53%
Nettokostnad	-115 384	-142 496	123%	-125 010	-131 289	105%	-8%

Den största avvikelsen gällande intäkterna mellan 2019 och 2020 härrör till att avtalet Gasum sades upp inför 2020. Avtalet innebar att Örebro kommun var en mellanhand för hantering av biogas. Avtalet innebar en intäktsökning på cirka 22 mnkr och en motsvarande kostnadsökning under Övriga kostnader på cirka 22 mnkr. Övrig avvikelse hänförs till lägre intäkter från tidskrivning inom förvaltning. Detta innebär oftast en intern omfördelning av kostnader, vilket innebär att nettot bör bli ungefär plus minus noll inom förvaltningen, bortsett från den tid som bygglov och detaljplan skriver mot Byggnadsnämnden. Effekten från lägre tidskrivning bidrar även till lägre kostnader för Inköp tillgång och verksamhet samt bidrag.

Kostnadsökningen inom personalkostnader hänförs till att förvaltningen under året tillsatt vissa tjänster under året som man inte hann tillsätta under 2019 samt 2020 års löneökning.

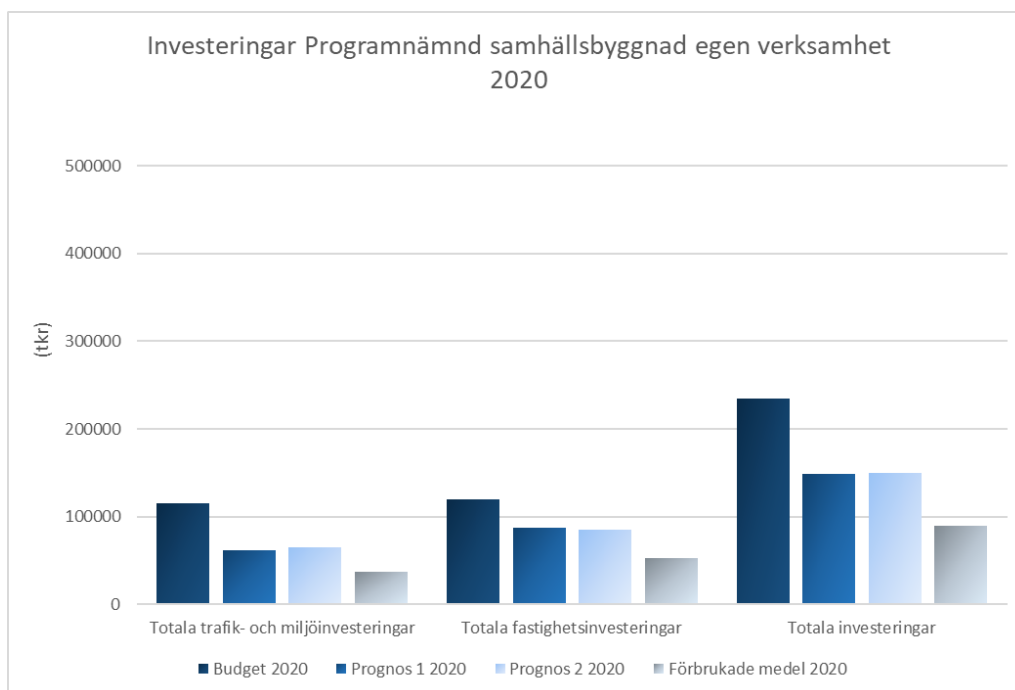
Kostnadsökningen inom 6A lokalhyror hänförs till de förändringar som skett inom lokalförsörjningsenheten var det finns en motsvarande intäkt.

Ökningen inom kostnadsslag 6B beror på drifttagningen av nedlagda investeringskostnader som drifttagits med anledning av reviderad investeringsbudget. Dessutom har en del kostnader som tidigare bokats mot exploateringsinvesteringar drifttagits då de inte kan hänföras till exploateringsverksamheten. Kostnaderna har en motsvarande intäkt som bokats under intäkter.

Kostnadsminskningen inom övriga kostnader beror på bland annat att avtalet med Gasum sagts upp vilket har inneburit kostnadsminskning med cirka 22 mnkr. Övrig kostnadsminskning beror på att kostnaden för färdtjänsten har flyttats till köp av huvudverksamhet.

5.3 Investeringar

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har vid bokslut 2020 ett totalt investeringsanslag som uppgår till 236 mnkr exklusive exploateringsinvesteringar varav 212 mnkr är överförda medel från 2019. Under 2020 har ett arbete pågått med att revidera investeringsbudgeten inom hela programområde Samhällsbyggnad var investeringsbudgeten har reducerats från 421 mnkr exklusive exploateringsinvesteringar. I diagrammet nedan redovisas hur nyttjade investeringsmedel vid bokslut 2020 förhåller sig till prognos 2 2020 och totalt investeringsanslag för 2020.

Vid delår 2 visade prognosen att 148,9 mnkr av det totala investeringsanslaget förväntades nyttjas under 2020, vilket motsvarar 64 procent av total budget för 2020 efter reviderad investeringsbudget. Vid bokslut 2020 har 89,6 mnkr nyttjas vilket motsvarar 38 procent av det totala investeringsanslaget för 2020.

Att nyttjade investeringsmedel under 2020 är fortsatt låg trots revidering av investeringsbudget under året beror bland annat på att flera stora investeringsobjekt är kopplade till framtida investeringar vilket innebär att de ska genomföras i samband med annat investeringsobjekt. Under året har projektledningsenheten inom tekniska förvaltningen arbetat med att avsluta projekt som blivit pausade eller strukna till följd av reviderad investeringsbudget. En ytterligare faktor till den låga förbrukningen kan hänföras till kön hos upphandlingsenheten som har varit tvungna att prioritera ner upphandlingsförfarande från programområde Samhällsbyggnad och istället prioritera upphandling av skyddsmaterial till följd av Coronapandemin. Inför 2021 och investeringsbudget 2022 har ett större arbete genomförts med att fördela investeringsbudgeten mellan åren när ett investeringsobjekt pågår under en längre period i syftet med att få en större genomförande grad av investeringar. Då investeringsbudgeten ska följa de finansiella målen som sätts av ÖSB så har begäran av överfördela medel anpassats till det möjliga investeringsutrymmet för 2021. Att anpassa överförda medel till det totala investeringsutrymmet har inneburit att investeringsmedel som inte anses nyttjas kommer inte överföras mellan åren. Sammanställning för överförda medel återfinns i bilaga x.x.

5.3.1 Trafik- och miljöinvesteringar

Trafik- och miljöinvesteringar	Budget 2020	Delår 1 2020	Delår 2 2020	Bokslut 2020	Bokslut			Prognos 1 2020	Prognos 2 2020	Medel som begärs överfört till 2021
					Förbr i % 2020	Kvarvarande medel 2020				
Gatuinvesteringar										
Trafikinvesteringar	-39 441	-2 492	-2 486	-4 748	12%	-34 693	-13 555	-11 655	-19 468	
Kollektivtrafik	-17 722	-1 609	-3 980	-8 911	50%	-8 811	-4 715	-5 430	-9 057	
Stadsmiljö	-6 300	-30	-1 033	-2 320	37%	-3 980	-5 800	-5 800	-3 264	
City	-21 199	-514	-913	-7 541	36%	-13 658	-20 712	-14 601	-14 263	
Skattefinansierade exploateringsinvesteringar	-13 574	-249	-1 178	-2 521	19%	-11 053	-3 574	-13 574	-11 053	
Summa gatuinvesteringar	-98 236	-4 894	-9 590	-26 041	27%	-72 195	-48 356	-51 060	-57 105	
Kulturmiljövårdsinvesteringar										
Kulturmiljövårdsinvesteringar	-3 250	-385	-420	-518	16%	-2 732	-950	-450	-2 732	
Naturvårdsinvesteringar										
Naturvårdsinvesteringar	-10 570	-4 322	-7 681	-8 805	83%	-1 765	-10 560	-10 863	-1 500	
Miljöinvesteringar										
Åstaden	-2 900	-547	-600	-1 417	49%	-1 483	-2 087	-2 087	-1 483	
Totalt trafik- och miljöinvesteringar	-114 956	-10 148	-18 291	-36 781	32%	-78 175	-61 953	-64 460	-62 820	

Trafikinvesteringar

Investeringsanslaget för trafikinvesteringar uppgår till 39,4 mnkr för 2020 varav 19,2 mnkr är överförda medel från 2019. Prognosen vid delår 1 och delår 2 var justerade för arbetet som pågick med att reviderade investeringsbudget för 2020 för att nå de finansiella målen som sattes av ÖSB 2020. Prognosen vid delår 2 var att man skulle förbruka 11,7 mnkr vilket motsvarade 30 % av reviderad investeringsbudget för 2020. Vid bokslut 2020 har 4,7 mnkr förbrukats vilket motsvarar 12 % av det totala investeringsanslaget för 2020. Av den totala återstående budgeten kommer 19,6 mnkr begäras att flyttas till 2021. I samband med revidering av investeringsbudget 2020 har vissa objekt redan flyttats fram i

planeringsperioden medan andra objekt har strukits. Sammanställning över vilka investeringsobjekt som tagits bort eller flyttats fram återfinns i bilaga 8.1.

Under året har ett stort arbete pågått med att revidera investeringsbudgeten för att klara av de finansiella målen som sattes i ÖSB 2020 vilket har medfört att flertalet planerade investeringar har strukits. Dessutom har ett antal projekt flyttats fram i tidsplanen som hänförs till Bus Rapid Transport (BRT) och ska genomföras i samband med relevant delsträcka av BRT. Dessutom har det varit problematik med att tillsätta projektledare under året i och med att projektledningsenheten hos Tekniska förvaltningen har arbetat med att avsluta projekt som föreslås avslutas eller pausas med reviderad investeringsbudget för 2020 vilket krävt mycket personella resurser och bidraget till det låga utfallet.

Under 2020 har följande investeringar genomförts:

1. Ombyggnation av Trädgårdsgatan
2. Huvudcykelstråk vid Sjukhusleden
3. Gång- och cykelväg vid Eurostop Ica Maxi

Kollektivtrafikinvesteringar

Kollektivtrafikinvesteringar har för 2020 ett investeringsanslag som uppgår till 17,7 mnkr inklusive 10,2 mnkr överförda medel från 2019. Vid delår 2 prognostiserade kollektivtrafikinvesteringar att nyttja på 5,4 mnkr vilket motsvarar en förbrukning på 31 % av den nu reviderade investeringsbudget för 2020. Vid bokslut 2020 har 8,9 mnkr nyttjats vilket motsvarar en förbrukning på 50 %. Av den totalt kvarvarande investeringsbudgeten för 2020 kommer 8,8 mnkr att begäras överfört från 2020 till 2021. Sammanställning över vilka investeringsobjekt som tagits bort eller flyttats fram återfinns i bilaga 8.1.

Under året har projekteringen av BRT pågått vilket kommer vara det stora investeringsprojektet de kommande åren för kollektivtrafikinvesteringar. Förutom BRT är de andra stora investeringarna inom kollektivtrafikinvesteringar kopplat till kulturkvarteret och förväntas vara färdigställda under 2021.

Under 2020 har inköp och utbyte av väderskydd påbörjats och kommer att fortsätta under 2021.

Skattefinansierade exploateringsinvesteringar

Skattefinansierade exploateringsinvesteringar har ett investeringsanslag på 13,6 mnkr för 2020 varav 2 mnkr är nya medel för 2020 och resterande är överfört från tidigare år. Vid reviderad investeringsbudget för 2020 flyttade man 15 mnkr för allmänplatsmark kulturkvarteret, Å-stråket, från 2020 till 2021 då bedömningen var att medlen inte skulle upparbetas under 2020. Prognosen vid delår 2 var att alla medel skulle upparbetas under 2020. Vid bokslutet 2020 har 2,5 mnkr upparbetats vilket motsvarar en förbrukning på 19 %. Avvikelsen inom skattefinansierade exploateringsinvesteringar hänförs till Å-stråket var kostnaderna har upparbetats inom exploateringsinvesteringarna och kommer att debiteras skattefinansierade exploateringsinvesteringar när objektet är färdigt. Prognosen vid bokslut 2020 är att Å-stråket ska vara färdigställt i september 2021. Av total budget kommer 11,1 mnkr begäras överfört till 2021.

Sammanställning över vilka investeringsobjekt som tagits bort eller flyttats fram återfinns i bilaga 8.1.

Utöver de 10 mnkr som avser Å-stråket återfinns ytterligare 3,6 mnkr för mindre åtgärder inom aktuella exploateringsobjekt. Utgångspunkten är att åtgärderna i exploateringsobjekten finansieras av antingen köpeskillingar, när kommunen äger mark och agerar exploatör, eller genom exploateringsersättningar när en privat fastighetsägare agerar exploatör. I vissa fall krävs det dock investeringsmedel för att täcka kostnaderna för nödvändiga åtgärder. Under året har 2,5 mnkr använts till Grev Rosengatan var man färdigställt gång- och cykelväg samt plantering av växter och träd efter att Region Örebro läns sjukhusutbyggnad färdigställts.

Stadsmiljö-, city- och Å-stadeninvesteringar

Det samlade investeringsanslaget för stadsmiljö-, city- och Å-stadeninvesteringar uppgår till 30,4 mnkr för 2020 inklusive 16,1 mnkr överförda medel från 2019. Prognosen vid delår 2 var att 22,5 mnkr skulle nyttjas under 2020 vilket motsvarar en förbrukning på 74 %. Vid bokslutet har 11,3 mnkr nyttjas vilket motsvarar en förbrukning på 37 %. Av den totala budgeten kommer 19,3 mnkr begäras överfört till 2021. Sammanställning över vilka investeringsobjekt som tagits bort eller flyttats fram återfinns i bilaga 8.1.

Under 2020 har byggnationen av ramp vid bio Roxy genomförts för att öka tillgängligheten dessutom parken Eklunden slutförts. Parken Eklunden har utvecklats för att öka rumsligheten, göra den betydligt grönare och skapa fler aktivitetsytor och mötesplatser på tre teman, skogsträdgård, rörelseglädje och lek. De kvarvarande stora projekten inom stadsmiljö- och cityinvesteringar är kopplade till Kulturkvarteret och Teaterplan. Under hösten 2020 har upphandling för teaterplan genomförts och byggnationen har påbörjat. Både teaterplan och investeringarna kopplat till kulturkvarteret förväntas vara färdigställda under 2021. Tidsplanerna för investeringsobjekten har justerats med anledning av den pågående Coronapandemin vilket har delvis reducerat genomförande kapaciteten.

Inom Å-staden har lekmiljö vid Alnängarna och parkmiljö vid Frimurarholmen färdigställts under hösten 2020 medan Strömsborgsbrygga sjösattes i somras.

Naturvårdsinvesteringar

Naturvårdsinvesteringar har ett totalt investeringsanslag på 10,6 mnkr för 2020 varav 4,6 mnkr är överförda medel från 2019. Prognosen vid delår 2 var att alla medel skulle förbrukas under 2020. Vid bokslutet har 8,8 mnkr nyttjats vilket motsvarar en förbrukning på 83 %. Av den totala budgeten kommer 1,8 mnkr begäras överfört till 2021. Sammanställning över vilka investeringsobjekt som tagits bort eller flyttats fram återfinns i bilaga 8.1.

Inom investeringsobjektet ”Natur för alla” har flera delprojekt genomförts. Exempel på delprojekt som genomförts under 2020 är stigar till den nya badplatsen i Karlslund och stigar i Blänkabacken. Rävängsen har fortsatt utvecklats under 2020 och fått ett lyft i form av nya bryggor samt att Rävängsstugan har rustats upp. Dessutom har Boglundsägens entré förbättrats och en ny gångpassage har skapats under E18/E20 till Hagaby.

Inom investeringsobjektet ”Attraktiva tätorter och naturturism” har under 2020 haft fokus på restaurering av kulturmarker i Björkö. Under året har Björkö ställts i ordning för besökare genom att brygga och vindskydd bytts, rastplatser och stigar har anlagts samt att skyltar satts upp.

Inom investeringsobjektet ”Skapa ett rikt natur- och kulturliv” har kulturmarker restaurerats i Ässkog, Läväs, Lockhyttan och Vinteråsen.

Inom investeringsobjektet ”Förstärkning av den gröna infrastrukturen” har under året nyanlagt och förbättrat stigar i Reträtten och till Sörbybacken dessutom har en allé i Karlslund skapats.

Inom investeringsobjektet ”Vattenvård och rekreation” har två vandringshinder i Kilsbergen åtgärdats och fler har utretts. Våtmark i Boglundsängen har anlagts och Hedens våtmark har förberetts. Ny konstruktion för regleringen av Oset, Rynningeviken och Boglundsängen har skett under 2020. Dessutom har förberedelse för utrivning av Lindbacka- och Almbro damm pågått.

Inom investeringsobjektet Naturens hus har förberedelser gjort för kommande investering till följd av fuktskada. Investeringen beräknas färdigställas under 2021.

Kulturmiljöinvesteringar

Det totala investeringsanslaget för kulturmiljöinvesteringar uppgår till 3,3 mkr för 2020 varav 0,4 mkr är överförda medel från 2019. För 2020 prognosticerades 0,4 mkr att nyttjas för 2020 vilket motsvarar en förbrukning på 14 %. Vid bokslutet 2020 har 0,5 mkr nyttjats vilket motsvarar en förbrukning på 16 %. Av den totala budgeten för 2020 kommer 2,7 mkr begäras överfört från 2020 till 2021. Sammanställning över vilka investeringsobjekt som tagits bort eller flyttats fram återfinns i bilaga 8.1.

Under 2020 har byggnaden på Nastagatan färdigställts vilket innebär att en byggnad med högt kulturvärde har säkrats för framtiden samt att en lokal har tillskapats för t.ex. föreningsliv.

5.3.2 Fastighetsinvesteringar

Fastighetsinvesteringar	Budget 2020	Delår 1 2020	Delår 2 2020	Bokslut 2020	Bokslut		Kvarvarande medel 2020	Prognos 1 2020	Prognos 2 2020	Medel som begärs överfört till 2021
					Förbr i %	2020				
LFE										
Lokalförsörjning	-300	-28	-30	-275	92%	-25	-1 000	-1 000	0	
Bostadsrätter	-7 000	0	0	-3 286	47%	-3 714	-6 300	-6 300	-3 100	
Summa LFE	-7 300	-28	-30	-3 561	49%	-3 739	-7 300	-7 300	-3 100	
Fastigheter										
Kultur- & fritidsfastigheter	-46 283	-804	-18 539	-30 835	67%	-15 448	-40 932	-38 988	-18 886	
Markreserv	-22 832	-6 052	-1 883	-11 931	52%	-10 901	-13 721	-13 721	-11 457	
Förvärv och försäljning fastighet	-43 399	-1 748	-6 387	-6 497	15%	-36 902	-25 000	-25 000	0	
Summa mark- och fastighet	-112 514	-8 604	-26 809	-49 263	44%	-63 251	-79 653	-77 709	-30 343	
Totalt fastighetsinvesteringar	-119 814	-8 632	-26 839	-52 824	44%	-66 990	-86 953	-85 009	-33 443	

Kultur- och fritidsfastigheter

Investeringsanslaget för kultur- och fritidsfastigheter investeringar uppgår för 2020 till 46,3 mkr varav 72,6 mkr var överförda medel från 2019 som vid reviderad investeringsbudget för 2020 reducerades med 39,3 mkr. Vid delår 2

prognosticerade man att nyttja 38,9 mnkr 2020 vilket motsvarar en förbrukning på 84 %. Vid bokslut 2020 har 30,8 mnkr nyttjats vilket motsvarar en förbrukning på 67 %. Av den totala budgeten för 2020 kommer 18,9 mnkr begäras överfört från 2020 till 2021. Sammanställning över vilka investeringsobjekt som tagits bort eller flyttats fram återfinns i bilaga 8.1.

Under 2020 har dränering av rasthage vid karlslundsridhus samt installation av konstgräs vid Pettersberg IP genomförts. Större projekt såsom rustning av Trängen IP (B-hallen, Sarg och belysning och ispist) och Mellringe IP (byggnation med omklädningsrum, läktare och parkering) förväntas vara färdigställt i början av 2021.

Övriga investeringsmedel är planerat inre- och yttreunderhåll av befintliga lokaler var man under 2020 har genomfört flera investeringar i tak på olika idrottsplatser, investeringar i radonbrunnar i Karlslund och omläggning av löparbanor i Kilsbergsvallen.

Markreserv

Markreserven har för 2020 ett investeringsanslag som uppgår till 22,8 mnkr varav 13 mnkr är överförda från 2019. Vid delår 2 prognosticerade markreserven att nyttja 13,7 mnkr vilket motsvarar en förbrukning på 60 % av investeringsanslaget. Utfallet vid bokslut 2020 visar att markreserven har nyttjat 11,9 mnkr vilket motsvarar en förbrukning på 52 % av investeringsanslaget för 2020. Av den totala budgeten kommer 10,9 mnkr begäras överfört till 2021. Sammanställning över vilka investeringsobjekt som tagits bort eller flyttats fram återfinns i bilaga 8.1.

Markreserven har under 2020 påbörjat två större projekt, det första är flytt av hus på Skottvägen samt anläggning av ny väg samt byggnation av ett nytt orangeri i Gudmundstorp som både är slutskedet. Andra större projekt såsom Truckstop och Lundbackabron är enbart projektering påbörjad. För investeringen vid Truckstop pågår diskussion med entreprenören om avtalsinnehåll medan Lindbackabron kräver omfattande konstruktion som överstiger budget och förstärkning krävs innan byggnation kan påbörjas.

Övriga investeringsmedel inom markreserven hänförs till planerat inre- och yttreunderhåll av befintliga lokaler och fastigheter som sker löpande under året när behov och möjlighet uppstår.

Förvärv och försäljning

Det beslutade investeringsanslaget för fastighetsförvärv för 2020 uppgår till 43,4 mnkr. Under 2020 har investeringsbudgeten reviderats var 4,8 mnkr flyttades från fastighetsförvärv till markreserven för att investera i ett orangeri samt att de överförda medlen på 44,9 mnkr reducerades med 26,8 mnkr för att klara de finansiella målen i ÖSB 2020. Prognosen vid delår 2 visade på att 25 mnkr skulle nyttjas under 2020 vilket motsvarar en förbrukning på 58 %. Vid bokslut 2020 har 6,5 mnkr nyttjats vilket motsvarar en förbrukning på 15 %. Av den totala budgeten kommer inga medel begäras överförda från 2020 till 2021.

Under 2020 genomfördes fem förvärv av fastigheter för 9,4 mnkr:

- 2 mnkr Tankbilen 1
- 3,2 mnkr Almby 11:178 Stenåsvägen 19
- 3,4 mnkr Almby 11:172 Stenåsvägen 21
- 0,9 mnkr Torsjögatan
- 0,01 mnkr, Lundagårdsvägen 29-31

Under 2020 har två försäljningar genomförts för 2,9 mnkr.

- 2,5 mnkr Gula huset vid Källerud
- 0,4 mnkr Västerhult

5.3.3 Exploateringsinvesteringar

Exploateringsinvesteringarnas investeringsanslag uppgår för 2020 till 152 mnkr. Vid delår 2 prognosticerades att hela investeringsanslaget skulle förbrukas under 2020. För 2020 har 83,7 mnkr nyttjats vilket motsvarar en förbrukning på 55 % av investeringsanslaget för 2020. Ingen begäran för överförda medel av exploateringsinvesteringar kommer att ske.

5.3.4 Investeringar – inventarier

Stadsbyggnad har för 2020 haft avsatta investeringsmedel för inventarieinvesteringar på 1,7 mnkr. Under året har inte medlen inte nyttjats och kommer inte begäras överförda till 2021.

6. Fem år i sammandrag

	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	146 631	150 291	153 367	155 696	156 361
- Kvinnor	74 171	75 864	77 360	78 468	78 771
- Män	72 460	74 427	76 007	77 228	77 590
Anställda inom Stadsbyggnad					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare (heltal)	125	135	140	141	145
- Kvinnor	70	80	86	82	84
- Män	55	55	54	59	61
Antal visstidsanställda, årsarbetare (heltal)	11	11	12	8	11
- Kvinnor	7	8	8	4	5
- Män	4	3	4	4	6
Antal timavlönade, årsarbetare (heltal)	1,0	1,4	1,1	0,7	0,9
- Kvinnor	-	1,2	0,8	0,2	0,2
- Män	-	0,2	0,3	0,5	0,7
Fysisk planering, antal (BN)					
Antal bygglov	1 543	1 565	1 439	1 325	1 440
Mark och exploatering (PNS)					
Sålda tomter småhus	25	19	29	15	25
Sålda tomter flerbostadshus	17	16	2	6	7
Sålda tomter verksamhet	10	12	12	8	11

Antal byggklara småhustomter för försäljning	35	12	2	15	10
Naturvård (PNS)					
Antal kommunala natur- och kulturresevat	18	18	18	19	21
Kollektivtrafik (PNS)					
Stadstrafik					
Antal resor, tusental	7 386 000	8 000 000	8 156 476	8 721 500	5 000 000
Flextrafik, resandeutveckling	15 764	20 986	21 261	21 043	10 197
Färdtjänst (PNS)					
Antal tillstånd	4 196	4 395	4 441	4 814	3 880
Antal resor inkl riksfärdtjänst	190 311	201 683	206 909	217 035	150 713
Färdtjänstkostnad	44 460	52 000	41 439	50 228	42 922

7. Indikatorlista

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 1	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Antal genomförda medborgardialoger (nytt mått, mät historik saknas)	18	55	Mäta
Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 2	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Såld verksamhetsmark, kvadratmeter	141 157	217 524	200 000
Såld kontorsmark, kvadratmeter (nytt mått, mät historik saknas)	0	7 000	5 000
Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 4	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Antal personer i tomtkö/antal sålda tomter per år	1174/15 =78	1386/25 =55	Mäta
Antal sålda tomter småhus	15	25	Öka
Antal sålda tomter flerbostadshus	6	7	10
Antal byggklara småhustomter till försäljning	15	10	Öka
Markreserv, balansvärde (hektar)	11 659	11 753	Mäta
Antal nya bostäder som ska produceras på såld mark	336	570	500
Behov av nyproducerade bostäder utifrån befolkningsökning (befolkningsökning/2 personer per bostad)	2 116/2 =1 058	643/2=3 21	1 000
Utfall antal nyproducerade bostäder	800	809	1 000
Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 5	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Antal åtgärder för vattenlevande organismer	0	2	3
Antal hektar – långsiktigt skydd/restaurerats för att få höga miljövärden (ett års fördröjning)	863	903	Öka
Antal kommunala natur- och kulturresevat	19	21	21
Utveckling cykeltrafik (passager/dygn)	13 200	16 400	Öka
Utveckling biltrafik (passager/dygn)	138 700	139 200	Inte öka
Antal påstigande i kollektivtrafik (stadstrafik)	8 721 500	5 000 000	Öka
Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 6	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Andel enheter med HME-värde på minst 78%	36	66,7	Öka
Andel chefer som har mellan 10-30 medarbetare (%)	43	58	Öka
HME-index	73	76	Öka

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 1	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
-kvinnor	72	74	Öka
-män	75	78	Öka
Ekonomisk ramavvikelse för PN, mnkr (exkl reavinst mark)	-27,1	-6,3	>/=0
- varav Stadsbyggnad	6,3	7,5	>/=0

8. Bilagor

8.1 Begäran överförda medel

Begäran om överföring av investeringsanslag från 2020						
Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet						
Belopp i tkr						
Ändamål/investeringsobjekt	Anslag	Utfall 20-12-31	Kvar av anslag	Önske mål om överfört anslag	Överförs till vilket år	Motivering till överföring av anslag
Anslag 2020						
Trafikinvesteringar	39 441	4 743	34 698			
303-610 Skebäckbron	2 237	1 801	436	436	2021	Lite återstående arbeten
303-624 Busskörfält, bussprioritering	2 782	1 713	1 069	1 069	2021	Lite kvar, men tveksamt om vi kan stänga redan till årsskiftet
303-645 Cykelpark Resecent väst i vg	2 921	-2 239	5 160	0		
303-670 GC-bana Borgmästargatan	0	14	-14			Klar
303-678 Cykelparkering 2016	0	2	-2			Klar
303-679 GC-bana Långbrogatan breddning	0	0	0	0		
303-680 Huvudcykelstråk Sjukhusleden	0	106	-106	0		Underskott täckas ev etapp2
303-686 Gång o cykelbanor åtgöpt 2016	599	460	139			Resterande kan täcka underskotten ovan?
303-760 Grev Rosengatan etapp 2	0	3	-3			Stäng, stryk jättegammal investering som TF skriver tid på
309-002 HCS Brunnsleden E1	0	4	-4			
309-005 Cykelparkering 2017	0	17	-17	0		Stäng, klar för länge sen
309-010 GC och gångb Rödklövervägen	0	0	0	0		
309-011 GC-väg Eurostop ICA Maxi sö	0	13	-13	0		Klar för länge sen. TF skriver tid
309-016 Södra station 2017	0	10	-10	0		Kan avslutas, hängde ihop med DP för Södra som inte längre har plan enligt tidigare.
309-017 Diverse åtgärder trafik	1 133	15	1 118	1 118	2021	Täcka underskott, samt del av pott avsedd för Teaterplan
309-032 Hovstaleden Etapp 2	600	-268	868	435	2021	Snart klart
309-035 Sjukhusleden etapp 2	659	-42	701			
309-049 GC-väg Gällerstavägen	0	5	-5	0		
309-050 Mellringeleden, etapp 2	1 631	1 491	140	140	2021	HCS, nästan klart
309-051 Cityringen Malmgatan	7 296	1 512	5 784	4 000	2021	HCS, nästan klart
309-058 Cykelparkering 2018	195	0	195	0		Stryk, vi har ju 19 års pott
309-060 Cykelparkering 2019	1 558	2	1 556	1 556	2021	Cykelparkering, bl.a. till Teaterplan och flera andra platser planerade
309-065 GC-ban ÖstraNobelg, Kv.Lagerhu	1 500	0	1 500	1 500	2021	Kopplad till exploatering Kv Lagerhuset
309-072 Gång- och cykelvägar Landsbygd	1 500	0	1 500	1 500	2024	Framflyttat då det är svårt att investera på landsbygden då Örebro kommun inte är väghållare.
309-073 GC trygghet och design 2019	330	11	319	319	2021	För Teaterplan mm
309-074 GC - Barn i trafik 2019	3 000	0	3 000	3 000	2021	N Ormesta-åtgärd mm
309-075 Gångstråk 2019	300	0	300	300	2021	För Teaterplan mm
309-076 Atg p medborg o cykelråd 2019	1 000	0	1 000	1 000	2021	Planeras för åtgärder ihop med Cykelrådet och kan behövas för att täcka underskott?
309-079 Östra bangatan - projektering	0	1	-1			
309-080 Pendlarparkering	8 000	113	7 887	3 000	2021	Rev utifrån genomförande kapacitet 2021
309-087 Öv mindre gång- och cykelåtg	200	0	200	200	2021	Åtgärder ihop med dirt/TF
309-088 Övrigt huvudcykelstråk	2 000	0	2 000	0		

Kollektivtrafikinvesteringar	17 722	8 911	8 811			
309-042 Odlingsslotter Vivalla	0	246	-246			Ligger fel, finns dubbelt, finns under Stadsmiljös REN också. Anslag inom Stadsmiljö reducerat med motsvarande
505-211 Hållplats Gustavsviksbadet	0	6	-6	-6	2023	
505-216 Hållplatser - mindre jobb	0	107	-107			Alla underskott nedan täcks av 251-253...
505-222 Hållplats Norra Bro	0	907	-907			
505-228 Hållplats Honoluluugatan	0	2	-2			
505-238 Hållplatser Korskyrkan	0	399	-399			
505-239 Hållplatser Backahallen	0	505	-505			
505-240 Hållplatser Loftbodsgatan	0	1 005	-1 005			
505-241 Hållplatser Lundby Centrum	0	132	-132			
505-242 Hållplats Olof Palmes Torg	0	3	-3			
505-243 Hållplats Hagag Risbergsska sko	400	8	393			
505-244 Hållplats Vivalla Centrum	0	5	-5			
505-245 Hållplatser Varberga Västra	0	3	-3			
505-246 Hållplatser Västra Vintergatan	0	3	-3			
505-247 Hållplatser Trumpetargatan	0	3	-3			
505-248 Hållplatser Apelvägen	0	2	-2			
505-250 Ny väg Risbergsska skolan	0	2	-2			
505-251 Akuta åtgärder kollektivtrafik	1 482	358	1 124	0	2021	Dessa objekt 251-253 behöver täcka upp för underskotten ovan
505-252 Återställning av hållplatser	400	0	400	400	2021	
505-253 Uppgr hp tillg&tryggh koll.tr	3 125	205	2 920	2920	2021	
505-254 Hållp Konserthus/kulturkvarter	5 000	0	5 000	5000	2021	Kopplat till KKV-genomförande av allmän plats
505-255 Bus Rapid Transit	1 715	3 633	-1 918	-1918	2021	Prio
505-256 Flytt av bussar på Fredsgatan	1 600	0	1 600	1 600	2022	Kopplat till genomförande av Fåfången, sker 2022?
505-257 Vädskydd - hpl i egen regi	3 000	1 378	1 622	1 622	2021	Byter ut vädskydd löpande
599-999 SBK Diverse objekt	1 000	0	1 000			
Stadsmiljö	6 300	2 320	3 980			
303-696 Komplettering torg o gatumiljö	500	0	500	0		Till Olaigatan obj 309-018
303-777 Vivalla centrum, Vivallakullen	0	30	-30			Summan ska tas på drift, stryk och avsluta sen
309-021 Stadsmiljö Heden-Mellringe	2 000	0	2 000	2 000	2021	Projekteringstartmöte 18 januari 2021
309-042 Odlingsslotter Vivalla	1 800	1 290	510	264	2021	För färdigställande som behöver göras på våren. Minskat med underskottet på Kollektivtrafikinvesteringar
309-045 Effektbelysning (stadsmiljö)	1 000	0	1 000	1 000	2021	Till Teaterplan objekt 309-019
309-091 Eklunden	1 000	1 000	0			

City	21 199	7 541	13 658			
303-640 Lekmiljö Alice Öbo-torget	595	0	595	595	2021	Flytta summa Till Teaterplan, stryks sen
303-666 Komplettering torg och gatamil	45	0	45			Lägg in på Olaigatan, stryk sen
309-018 Olaigatan	0	650	-650	-105		finansieras av 303-666 och 303-696 och gångstråkspott (Andreas vet, se separata mail)
309-019 Teaterplan	7 072	6 891	181	181	2021	Teaterplan, bygge pågår
309-030 Vasaplatsen	11 000	0	11 000	11 000	2021	Kulturkvarteret, åstråket, pågår men försenat pga tillstånd mm
309-083 Fisktorget	487	0	487	487	2021	För proj
309-085 Fabriksgratan	2 000	0	2 000	2 000	2021	Kulturkvarteret, de håller inte ursprunglig tidplan
Skattefinansierade exploateringsinvesteringar	13 574	2 521	11 053			
303-693 Prioriterade åtg exploatering	3 574	0	3 574	1 053	2021	Kvittas mot utfall på 303-759
303-759 Grev Rosengatan	0	2 504	-2 504			
303-760 Grev Rosengatan etapp 2	0	17	-17			
309-059 Allm platsmark kulturkvarteret	10 000	0	10 000	10 000	2021	Inte tillräckligt upparbetat inom exploateringsobjektet än
Astaden	2 900	1 417	1 483			
507-171 Alnängarna, lekmiljö vid utegy	250	250	0			KLAR
507-172 Centrala broarna, stämningssbel	696	288	408	408	2021	Pågående projekt
507-173 Frimurarholmen, parkmiljö	100	100	0			KLAR
507-174 Strömsborg bygga/Åbyparken be	241	241	0			KLAR
507-186 Ospec Å-staden	1 613	538	1 075	1 075	2021	Belysning ,Teaterplan. Pågår
Kulturmiljövårdsinvesteringar	3 250	518	2 732			
211-725 Nastagatan	0	518	-518			Avslutat
504-268 Ospec Kulturmiljövårdinvest	400	0	400			Kan strykas
504-269 Kulturmiljövård för fler	50	0	50	50	2021	För att kunna slutföra arbete med skyltning av fowlämning i Hästhagen.
504-291 Renovering av Strömsborg	2 800	0	2 800	2 682	2021	Oförutsedda utredningsbehov av marken medförde att renoveringen inte kunde påbörjas under 2020.
Naturvårdsinvesteringar	10 570	8 806	1 764			
84070 Natur för alla	2 494	1 459	1 035			Överskjutande summa får täcka summorna på 84073, 84078, 84083, 84084.
			4 567			Överförs, motiv: behöver färdigställas, medlen behövs 2021 för att bygga om köket och öppna en ny grön mötesplats.
84072 Naturens hus(finans hyresgäst)	3 747	-820		1 500	2021	Finansieras av hyresgäst. Efter 600tkr flyttades till 84086 så behöver summan justeras.
84073 Leklust & mötesplats i Fyrklöv	-269	53	-322	0		Täcks av 84070. Stäng nr.
84074 Personalutrymmen mm UFA	235	235	0	0		Summan ska tas på driften, struken investering
84075 Attrakt tätorter o naturturism	500	3 985	-3 485	0		Täcks av bidrag som vi får i början av 2021 från staten.
84076 Ett rikt natur- o kulturlandsk	0	0	0	0		Ej aktuell 2020
84077 Naturum	300	180	120			Summan ska tas på driften, vilande investering
84078 Kompensationsprincipen	0	334	-334	0		Täcks av 84070
84079 Skapa ett rikt natur o kulturl	635	634	1			Johan W har flyttat summor hit. Så siffrorna stämmer inte längre.
84080 Vatten	0	639	-639	0		Täcks av 84082 (639tkr i utfall 29 dec)
84081 Vattenvårdsåtg Svartån	0	989	-989	0		Täcks av 84082, det finns numera endast ett objekt inom vatten och namnet har justerats.
84082 Vattenvårdsåtg övr avinningsom	2 000	-74	2 074			Täcker ovan 84081, detta nummer tas bort då det numera endast ett objekt inom vatten.
84083 Naturvård, raststugor	0	40	-40	0		Täcks av 84070. Stäng nr, styra om projektnummer som går mot denna till 84075.
84084 Naturvård, reservat	0	262	-262	0		Täcks av 84070. Stäng nr
84085 Förstärkn av gröna infr.strukt	328	280	48			Lämna åter (utfallet är 280tkr 29 dec)
			-10			Fixat: så 600tkr av det som ligger på 84072 nu ligger här. Den summan kommer vi inte kunna ta ut av hyresgästen så det hör till volympotten. Intern försäkring täcker detta och pengarna behövs föras över till 2021 för att bygga personalutrymme till naturens hus entreprenör (de sitter i en byggbod sen ett par år).
84086 Naturens hus (finans volymp.)	600	610		0		

Lokalförsköning bostadsrätter	7 000	3 286	3 714			
082-037 Sörbyängsskolan	7 000	3 286	3 714	3 100		Slutförande av Vesslans kök
Markreserven	22 832	11 375	11 457			
112-014 Tankbilen 1, Truck Stop	1 348	55	1 293	1 293	2021	Behövs för färdigställande
210-201 Almby 11:178 stenåsvägen 19	0	162	-162		2021	Badrum, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart början av 2021, budget RD objekt 211-999
210-244 Vallbytorp 2:8, 2:9, 1:5 m fl	0	99	-99		2021	Fönster, Klar och avslutas 2020, budget RD objekt 211-999
210-351 Burtorpet Katrineberg	0	886	-886		2021	Ventilation, lekplats, ledbelysning. Återstår slutfaktura myndighetskrav ventilation 2021, budget objekt 211-999
210-400 Myrö	4 800	2 472	2 328		2021	inre UH Ulriksberg och Orangeri Gudmundstorp
210-455 Garphyttan 5:13	0	339	-339		2021	Dammbord, Klar och avslutas 2020, budget RD objekt 211-999
210-681 Runnaby Kvarnväg	0	580	-580		2021	Hus hidingsta, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart början av 2021, budget RD objekt 211-999
210-695 Lindbacka Bron	3 411	108	3 303	3 303	2021	Omfattande konstruktion, natur tar kostnad för återst vattendrag
210-921 Vintrosa-Sanna 4:10	0	6	-6		2021	Grund, fasad. Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart början av 2021, budget RD objekt 211-999
210-922 Råberga 4:8	0	38	-38		2021	Tak, fönster, fasad. Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart början av 2021, budget RD objekt 211-999
210-940 Råberga 4:16, 4:21 Sannamon	0	234	-234		2021	Klar och avslutas 2020, budget RD objekt 211-999
210-944 Hagaberg	0	19	-19		2021	Tak, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart början av 2021, budget RD objekt 211-999
210-949 Råberga 6:8, Täby	0	209	-209		2021	Klar och avslutas 2020, budget RD objekt 211-999
210-989 Oskarsvägen 1 Vintrosa	0	389	-389		2021	Tak, fönster, fasad. Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart början av 2021, budget RD objekt 211-999
211-144 Kumlavägen 10, Mosås 2:50	0	216	-216		2021	Luftvärmepump. Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart början av 2021, budget RD objekt 211-999
211-165 Råberga Horsten	0	60	-60		2021	Klar och avslutas 2020, budget RD objekt 211-999
211-505 Slättenområdet, Kränglan	0	126	-126		2021	Klar och avslutas 2020, budget RD objekt 211-999
211-550 Finsmidet 2	0	67	-67		2021	Klar och avslutas 2020, budget RD objekt 211-999
211-751 Attersta 7:8, Attersta 3:10	0	48	-48		2021	Badrum, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart början av 2021, budget RD objekt 211-999
211-999 Fiktivt obj markreserven	7 589	128	7 462	5 763	2021	Behövs för färdigställande myndighetskrav, Byggnationer pågår och beställning gjorda men fakturor har inte kommit 2020, klart början av 2021. Utav 4 439 avser 1 600 beställda invest myndigh åtg ren 894015, 2 752 avser fakturor som kommer 2021 på pågående beställda byggnationer,
271-206 Uddabodende7 -Olaus Petri 3:84	5 684	4 586	1 098	1 098	2021	Flytt av hus på skottvägen och anläggning av ny väg
277-369 Östra Vägen 7-9 Odensbacken	0	123	-123		2021	Fasad, fönster. Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart början av 2021, budget RD objekt 211-999
279-074 Kårstavägen 29	0	189	-189		2021	Klar och avslutas 2020, budget RD objekt 211-999
279-192 Hagmarksgatan 58	0	44	-44		2021	Klar och avslutas 2020, budget RD objekt 211-999
279-725 Tallbacken Nastaallen 6	0	192	-192		2021	Klar och avslutas 2020, budget RD objekt 211-999

Kultur- och fritidsfastigheter	46 283	27 397	18 886			
081-702 Gäststall Karlslund	800	654	146		2020	Klar och avslutas 2020
081-718 Nytt ridhus Karlslund		150	-150		2021	Parkering klar och avslutas 2020
083-113 Trängens Ip	10 253	9 077	1 176	1 176	2021	B-hallen, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart början av 2021
083-116 Pettersberg Idrottsanläggning	646	286	360		2021	Mark UH, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart början av 2021
083-503 Mellringe IP	11 280	8 748	2 532	2 532	2021	Byggnad m omklrum,läktare,parkering, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår klar 2021
081-030 Olaigatan 20	0	90	-90		2021	Byte avloppstam, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
081-108 Wadköping	0	485	-485		2021	Tak, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
081-849 Karlslunds Herrgård	0	350	-350		2021	Radon, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart 2021, budget RD objekt 211-999
082-025 Öknaskolan	0	200	-200		2021	Tak, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
083-114 Sörbyvallen	0	1 260	-1 260		2021	inre UH, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
083-117 Alkärrer IP	0	458	-458		2021	UH klubbstuga, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
083-120 Mariebergs IP	0	482	-482		2021	Konv vattensystem, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
083-122 Karlslunds motinscentral	0	513	-513		2021	Konv vattensystem, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
083-125 Kilsbergsvallen	0	1 588	-1 588		2021	Oml löpbanor, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
			-110			
083-308 Pump Norra	0	110			2021	Pumpsystem Annabodasjön, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
083-720 Tegelbruket	0	1 114	-1 114		2021	Åtgärder fukt i grund, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
083-850 Småbåtshamn Skebäck	0	292	-292		2021	Yttre Underhåll, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
083-940 Täby Motorstadion Kommunägt	0	696	-696		2021	Målning,dikning,rivning , Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
085-003 Dgh Wadköping	0	152	-152		2021	inre UH, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
112-703 Sommaro	0	330	-330		2021	Pannbyte, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
210-212 Hagalundsvägen Hagtorp	0	137	-137		2021	yttre UH, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
280-000 Fiktivt objekt	0	169	-169		2021	Styrsystem konstgräsplaner, Behövs för färdigställande, Byggnation pågår, klart vår 2021, budget RD objekt 211-999
						Fastigheterna har stort eftersatt underhåll och medlen behövs för att åtgärda 2021. Omfattande kostnader i början av 2021 är tak på Trängen IP, konvertering vattensystem för Lugnet IP och Lillåns IP. Avloppsanläggning Lillåns IP klarar inte krav och Lässystem Sörbyvallen.
211-999 Fiktivt obj markreserven	23 304	56	23 248	15 178	2021	
Förvärv av fastigheter	43 339	9 444	33 895	0	2021	
Stadsbyggnad inventarier	1 352	0	1 352	0		
Totalt nämnd	236 062	88 554	147 508	96 824		

